

Varsinais-Suomen
Pelastuslaitos

Egentliga Finlands
Räddningsverk

VUOSIKERTOMUS

Årsberättelse • Annual Report 2020

Sisältö

Pelastusjohtajan katsaus	4
Räddningsdirektörens översikt	6
Review by the Rescue Director	7
Varsinais-Suomen pelastuslaitos lyhyesti.....	9
Kort om Egentliga Finlands räddningsverk	10
Southwest Finland Emergency Services in brief	11
Strategia ja palvelutaso	13
Organisaatio	16
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	17
Avaintietoja vuodelta 2020	
Hallinto ja henkilöstö	18
Talous	19
Nyckeltal från år 2020	
Ekonomi	20
Key figures for 2020	
Finances	21
Kehittäminen ja hankkeet.....	22
Development and projects	24
Turvallisuusviestintä	26
Riskienhallinta.....	28
Palontutkinta	32
Poiminta vuodelta 2020	33
Operatiivinen toiminta	
Pelastustoiminta	37
Ensihoito.....	39
Varsinais-Suomen sopimuspalokunnat	41
Tekniset palvelut	43
Tilastotietoa/Statistik/Statistics	45
Yhteystiedot	56

Julkaisija: Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Painosmäärä: 400

Toimitus: Aino Koivisto

Painopaikka: Painotalo Painola, Piispanristi

Kannen kuva: Kristian Ereluoto

Taitto: Kristian Ereluoto

Kuva: Esko Keski-Oja

Kriittiset palvelut saatiin turvattua koronavuonnakin

Aloittaessamme vuotta 2020 emme kukaan voineet aavistaa, millainen siitä tulisi. Koronasta oli jo toki saatu ensimmäisiä havaintoja Kiinassa edellisen vuoden lopulla, mutta vaikutukset koko maailmaan olivat moninkertaisesti suuremmat kuin mitä kukaan osasi ajatella. Meilläkin jouduttiin jo heti alkuvuodesta siirtämään operatiivista toimintaa lukuun ottamatta lähes kaikki etätyöksi. Samalla perustettiin Covid-19-johtoryhmä, joka koontui etänä päivittäin tarkkailemaan tilannetta ja tekemään linjauksia. Muutenkin kevät oli uusien toimintojen oppimista. Oli täysin ennenkokematonta, että valtiovalta otti valmiuslait käyttöön ja määräsi poikkeusolot voimaan. Uskon, että viimeistään tässä vaiheessa monessa työpaikassa kaivettiin esille maanpuolustuskurssien muistiinpanoja, kun toimintoja mietittiin uudelleen. Meillekin oli toki paljon täysin uutta, mutta valmiusorganisaationa pystyimme melko helposti ja nopeasti keskittymään olennaiseen eli siihen, että kaikin keinoin pyrimme varmistamaan kriittiset palvelut.

Tehtävämäärät vähenivät

Saimme kevään ja kesän aikana erinomaisesti toiminnan pyörimään poikkeusoloissa ja poikkeuksellisissa oloissa, niin hyvin kuin se mielestäni oli mahdollista. Syksyllä, koronatilanteen taas huonontuessa, siirryimme leviämisvaiheen malliin ja etätöihin. Vuositasolla operatiivisen puolen tehtävämäärät vähenivät edellisvuoteen verrattuna sekä pelastuksen että ensihoidon puolella. Suojaustoimissa onnistuttiin hyvin, sillä vältimme sairastumiset sekä päätoimisen että vapaaehtoisen henkilöstön osalta lähes kokonaan. Merkittävää oli kuitenkin se, että varsinkin ensihoidossa koronasta johtuva suojautumisvaatimus teki työstä entistä vaativampaa ja raskaampaa henkisesti ja fyysisesti. Pelastuslaitoksena onnistuimme kaiken kaikkiaan saavuttamaan suurelta osin laitoksen vuodelle asetetut tulostavoitteet. Siitä erityisen iso kiitos Teille kaikille. Suurin näkyvä ja palveluihin vaikuttava tekijä etätöiden lisäksi olivat useat varotoimena tehdyt suojaväistöt ja karanteenit, jotka hetkellisesti meillä vaikuttivat päivittäiseen työhön.

Uusi strategia toi mukanaan uudet tavoitteet ja painopisteet

Myös lautakunta siirtyi kevään aikana kokonaan etäkokouksiin. Alkukankeuden jälkeen kokoukset sujuivat erittäin joustavasti ja aktiivisesti. Lautakunnan vuoden 2020 työlliställä olivat vaalikauden isot päätökset, strategian päivittäminen ja palvelutasopäätöksen uusiminen. Molemmat työt tehtiin etänä ja saatiin maaliin. Uuden strategiamme arvot, visio ja toiminta-ajatus pysyivät ennallaan, mutta tavoitteet ja painopisteet tietenkin uudistuivat. Uuden strategian painopisteet ovat laitoksemme ydinprosessit; onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, ensihoitopalvelut, siviilivalmius, henkilöstö sekä kehittäminen. Lautakunnan hyväksymä palvelutasopäätös vuosille 2021–2024 toteuttaa hyvin strategiaamme. Palvelutasopäätökseen ei tehty merkittäviä muutoksia, mutta haasteellisia tavoitteita siitä löytyy ihan riittävästi, varsinkin tässä kuntatalouden kiristyvässä tilanteessa. Myös mahdollinen sote-uudistus tuo strategian ja palvelutason toteuttamiseen omat haasteensa tuleville vuosille.

Sote-uudistuksen nykyinen ”tuotantokausi” eteni siten, että uudistuksen laaja lakipaketti saatiin valmiiksi ja lausunnoille. Pelastustoimissa valtakunnan tasolla ei vuoden aikana juurikaan tehty käytännön valmistelua, kuten ei meillä alueellisestikaan. Kunnat päättivät siirtää valmistelun aloittamisen hetkeen, jolloin lait varmuudella ovat voimassa. Ministeriön johdolla tilannekuvaa pidettiin säännöllisesti yllä. Käytännön toimina sisäministeriöllä olivat lakivalmistelun lisäksi hankkeet, jotka ministeriö sai käyntiin aivan vuoden

lopussa. Osallistuimme hankehakemiseen kahdella hankkeella; väestönsuojelun toimintamalli- sekä Host Nation Support -hanke. Molemmat hankkeet menestyivät hyvin ja saimme niihin sadan prosentin rahoituksen. Hankkeiden avulla on tarkoitus yleisesti kehittää pelastustoimea, mutta myös valmistaa tulevaan uudistukseen ja sen mukanaan tuomaan uuteen toimintatapaan.

Koronapandemian myötä on opittu uusia taitoja ja käytäntöjä

Kaiken kaikkiaan vuosi 2020 oli siis hyvin koronavai- kutteinen ja sen myötä monet opitut tavat menivät uusiksi. Valtaosa vuoden isoista live-tapahtumista peruttiin ja pidettiin etäyhteyksien kautta, samoin kaikki kansalliset kokoukset. Kauan kaivattu ”digiloikka” tuli nyt otettua vähän pakosta ja meistä jokainen on sen myötä oppinut monia uusia taitoja ja käytäntöjä. Rokotuspäätökset ja rokotteet tulivat aivan vuoden lopussa. Meillä ensihoidon väki oli rokotuslistan kärjessä ja osa jo ehtikin saada rokotuksen. Yleisesti kuitenkin näytti, että rokotteiden saatavuuden takia myös vuosi 2021 menisi paljolti koronan ehdoilla. Toivottavasti pääsemme silti pikkuhiljaa normaaliin toimintaan niin siviilissä kuin pelastustoimen maailmassakin.

Kiitoksia kaikille vuoden 2020 erinomaisesta jaksamisesta ja työpanoksesta koronan aiheuttamissa vaativissa olosuhteissa.

Teksti:

Jari Sainio, pelastusjohtaja

Kuva: Kristian Elophoto

De kritiska tjänsterna kunde säkras även under coronaåret

Då vi inledde år 2020 kunde vi inte ana oss till hurdant år det skulle bli. Första observationerna av coronan var förvisso gjorda i Kina redan i slutet av föregående år, men påföljderna världen över var mångdubbla jämfört med vad någon hade kunnat föreställa sig. Hos oss var vi också tvungna att i början på året flytta nästan alla förutom de operativa funktionerna på distans. Samtidigt bildade vi en Covid-19 ledningsgrupp som dagligen samlades på distans för att se över situationsbilden och göra upp riktlinjer. Våren var också i övrigt fylld av inläring av nya funktioner. Det var helt exceptionellt att statsmakten tog beredskapslagen i bruk och beordrade undantagstillstånd. Jag tror att man senast nu på många arbetsplatser grävde fram anteckningar från landsförsvarskurser då verksamheten planerades om. Även för oss var mycket nytt, men som beredskapsorganisation kunde vi snabbt fokusera på det väsentliga, det vill säga att på alla sätt säkra de kritiska tjänsterna.

Uppdragen minskade

Under våren och sommaren fick vi verksamheten att fungera utmärkt i undantagsförhållanden och i exceptionella förhållanden, enligt mig så bra som det var möjligt. På hösten då coronaläget blev värre, böt vi till spridningsfasens modell och distansarbete. På årsnivå jämfört med föregående år minskade den operativa sidans uppdrag både inom räddnings- och akutvårdstjänsterna. Vi lyckades fint med våra skyddsåtgärder och kunde nästan fullständigt undvika insjukningar bland ordinarie och frivillig personal. En betydande faktor var dock att arbetet inom akutvården blev både fysiskt och psykiskt mycket tyngre på grund av smittskyddsåtgärderna. Som räddningsverk lyckades

vi i stort att uppnå de uppsatta målen för året, för det ett stort tack till er alla. Den största och synligaste faktorn som påverkade tjänsterna förutom distansarbetet var karantäner och frivilliga karantäner som tidvis påverkade det dagliga arbetet.

Ny strategi hämtade med sig nya mål och nya tyngdpunkter

Även räddningsnämnden övergick till distansmöten under våren. Efter en lite trög start kom mötena igång och mötena löpte väldigt smidigt och aktivt. På nämndens arbetslista för år 2020 fanns valperiodens stora beslut, uppdateringen av strategin och förnyandet av servicenivåbeslutet. Arbetet gjordes på distans och båda blev färdiga. Vår nya strategis värden, vision och funktionside är oförändrade, men målen och tyngdpunkterna är förstås nya. Den nya strategins tyngdpunkter är räddningsverkets centrala funktioner; förebyggande av olyckor, räddningsverksamhet, akutvårdstjänster, civilberedskap, personal samt utveckling. Det av räddningsnämnden godkända servicenivåbeslutet för åren 2021–2024 förverkligar vår strategi. Det gjordes inga stora förändringar i servicenivåbeslutet men det innehåller ändå tillräckligt med utmanande målsättningar. Den möjligt kommande vårdreformen för med sig nya utmaningar för strategin och servicenivån i framtiden.

Den nya vårdreformens nuvarande ”produktionsperiod” framskred så att ett lagpaket färdigställdes och lades ut på remiss. Inom räddningsväsendet gjordes på nationell nivå nästan inga praktiska förberedelser, inte heller hos oss. Kommunerna beslöt att flytta starten av förberedelserna tills man med

säkerhet vet att lagarna träder i kraft. Under ministeriets ledning upprätthölls situationsbilden regelbundet. Konkreta handlingar av inrikesministeriet var förutom lagberedningen projekten som ministeriet fick igång alldeles i slutet av året. Vi deltog genom att ansöka om två projekt; Befolkningsskyddets verksamhetsmodeller- samt Host Nation Support -projektet. Projekten klarade sig bra och vi blev beviljade hundra procents finansiering. Med hjälp av projekten avser vi att allmänt utveckla räddningsväsendet men också att förbereda oss för den kommande reformen och förändringar i verksamheten som den för med sig.

Coronapandemin har lärt oss nya färdigheter och sedvanor

År 2020 var i sin helhet präglad av coronan och på grund av detta fick många inlärdas sedvanor förnyas. Största delen av årets stora live-evenemang inhiberades och genomfördes på distans, likaså alla nationella möten. Digiklivet som man länge väntat på togs nu till hälften med tvång och på grund av det har vi nu alla fått lära oss ny praxis och nya färdigheter. Vaccinationsbeslutet och vaccinen kom i slutet av året. Vår personal i akutvården var först på listan och en del hann få vaccinet. Det såg ändå ut som att inkommande år fortsätter i coronans tecken på grund av den låga tillgången på vaccin, hoppas dock att vi så småningom kan återgå till det normala, både i det civila och i räddningsväsendets värld. Tack till alla för en utmärkt uthållighet och arbetsprestation under de krävande coronatiderna år 2020.

Text:

Jari Sainio, räddningsdirektör

Review by the Rescue Director

Critical Services Safeguarded Even in the Year of COVID-19

As with many other workplaces, we had to transition to remote work in practically all of our non-operational activities in early 2020. At the same time, we established a COVID-19 team to monitor the situation and decide on policies and guidelines. We spent the spring learning how to conduct our operations under the new circumstances. The government had to take the unprecedented step of using powers under the Emergency Powers Act and declaring a state of emergency. Nevertheless, as an emergency response organisation, we were able to quickly focus on the most essential thing, which was to safeguard critical services by all available means.

Fewer assignments

We maintained our operations at an excellent level under exceptional circumstances. The number of operational assignments during the year was lower than in the previous year, both in rescue services and emergency medical services. Our COVID-19 protection measures were successful. However, especially in emergency medical services, new personal protection requirements made the work even more demanding both mentally and physically. Overall, as a regional rescue services department, we largely achieved the performance targets set for the year. Much of the credit for this belongs to each of you. Besides the switch to remote work, the most

significant visible factor that affected our services during the year was the need for protective evacuation and quarantine on several occasions, which temporarily influenced our day-to-day work.

New strategy brought new targets and focus areas

The committee switched entirely to remote meetings during the spring. On the committee's agenda in 2020 were the major decisions of the committee's term of office: updating the strategy and the renewal of the standard of rescue services. Both tasks were carried out remotely and completed. Our new strategy maintains our previous values, vision and mission, but our targets and focus areas were naturally updated. The focus areas of the new strategy are the core processes of our organisation: accident prevention, rescue services, emergency medical services, civil preparedness, personnel and development. The standard of rescue services approved by the committee for the period 2021–2024 implements our strategy effectively. While no significant changes were made to the standard of rescue services, it includes plenty of challenging targets, especially in the current climate of tighter local government finances. The potential comprehensive reform of social welfare and health care services would also present challenges

to the implementation of our strategy and the standard of rescue services in the coming years.

The reform of social welfare and health care services moved forward with an extensive legislative package being completed and circulated for comment. At the national level in rescue services, there was hardly any preparatory activity related to the reforms, and the same can be said for us at the regional level. Municipalities decided to postpone the start of their preparations until the new legislation is confirmed. In addition to the drafting of legislation, the Ministry of the Interior's practical activities included projects that began right at the end of the year. We participated in the project application process with two projects: a civil defence operating model project and the Host Nation Support project. Both projects were successful and we received 100% funding for them. The projects are aimed at not only the general development of rescue services but also preparing for the upcoming reforms and the new operating methods they will bring.

To conclude, I want to thank everyone for their resilience and strong contribution during the demanding circumstances created by COVID-19.

Text:
Jari Sainio, Rescue Director

Varsinais-Suomi 2020

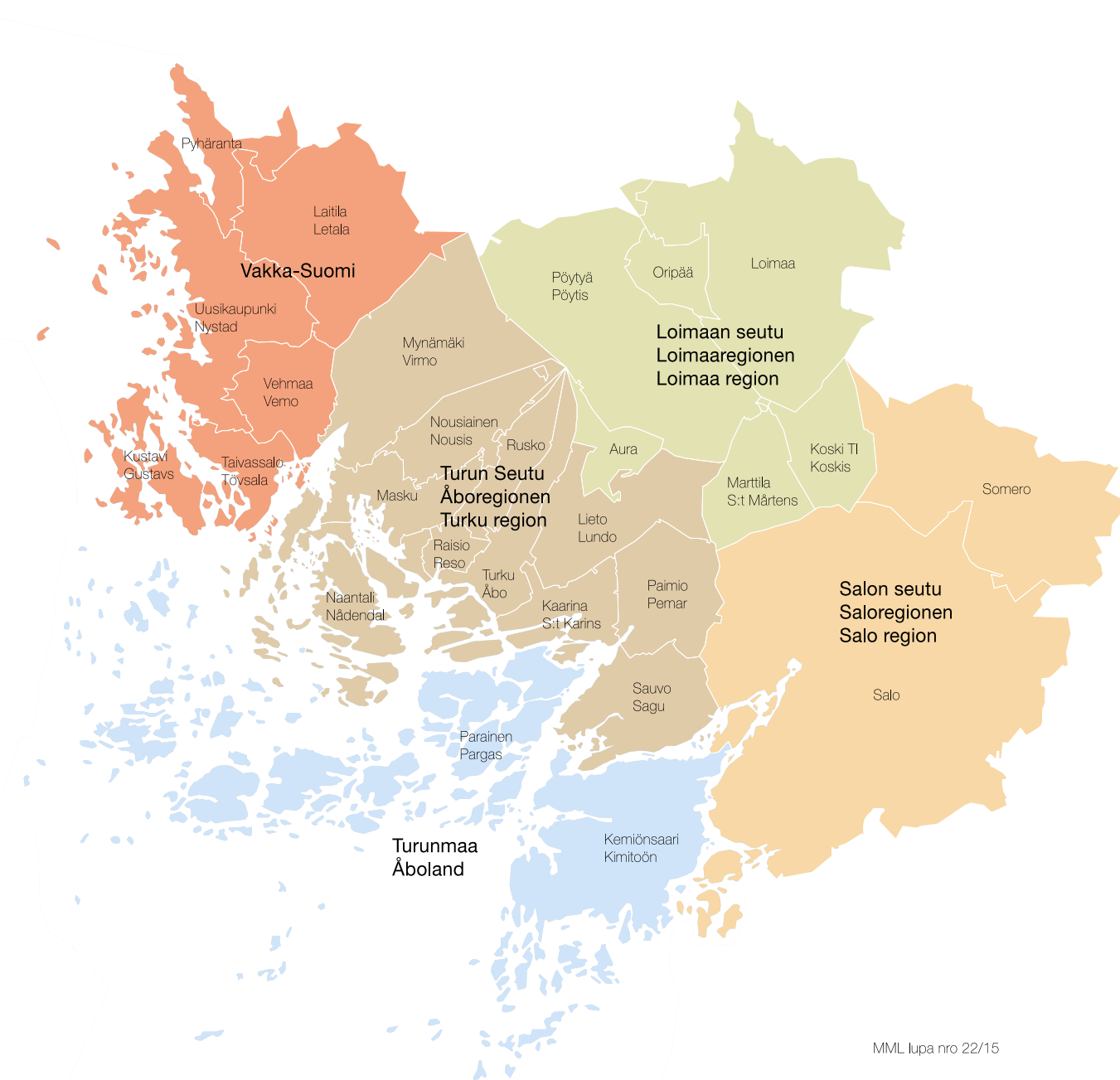
Kunnat ja seutukunnat

Egentliga Finland 2020

Kommuner och ekonomiska regioner

Southwest Finland 2020

Municipalities and sub-regions

MML lupa nro 22/15

Pelastuslaitos tuottaa pelastuspalvelut 27 kunnan alueella Toimintavalmiudessa vuorokauden ympäri

Vuodesta 2004 on pelastustoimi hoidettu maakunnallisena. Varsinais-Suomen pelastuslaitos on yksi Suomen 22 aluepelastuslaitoksesta. Alueellistamisen myötä Varsinais-Suomen pelastuslaitos on vastannut Varsinais-Suomen maakunnan (ml. Saaristomeren alue) 27 kunnan pelastustoimiminnasta. 24h-valmiudessa olevia paloasemia alueella on yhdeksän ja 8h-valmiudessa olevia paloasemia kolme. Yhteensä paloasemia on alueella reilu 80. Sopimuspalokuntia koko Varsinais-Suomen alueella on 66.

Pelastuslaitoksen toiminta-alue ulottuu Uudestakaupungista Saloon ja Loimaalta Turun saaristoon. Pinta-alaa on yhteensä 20 539 neliökilometriä, josta maa-aluetta 10 661 km². Muu osa 9 876 km² on vesialuetta. Oman haasteensa pelastustoimelle tuovat myös alueen 22 000 saarta. Varsinais-Suomessa on noin 481 538 asukasta, joista 416 169 suomenkielisiä ja 27 353 ruotsinkielisiä. Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuu noin 37 858 varsinaissuomalaista.

Aluepelastuslaitoksen perustehtävä on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen, turvallisuuskulttuurin edistäminen, poikkeusolojen väestönsuojelutehtävien hoitaminen ja niihin varautuminen sekä pelastustoiminta onnettomuustilanteissa. Pelastuslaitokselle kuuluu niin ihmisten, omaisuuden, eläinten kuin ympäristönkin pelastaminen ja suojaaminen.

Pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluita Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa laaditun yhteistoimintasopimuksen puitteissa viiden kaupungin alueella: Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Paraisilla sekä Naantalissa. Jatkuvassa hälytysvalmiudessa olevia sairaankuljetusyksiköitä on aluepelastuslaitoksella yhteensä 12. Ensihoitotoiminnan lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensivastepalveluja. Ensivastetoiminta on ensihoidon tapaan sopimusperusteista ja pelastuslaitoksen lisäksi ensivastepalveluja tuotetaan maakunnan alueella 26 sopimuspalokunnan toimesta.

Pelastuslaitoksen visio:

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen visio on olla kehittyvä alansa valtakunnallinen suunnannäyttävä ja laadukkaiden onnettomuuksien ehkäisy-, pelastus-, siviilivalmius ja ensihoitopalveluiden tuottaja.

Toiminta-ajatus:

Pelastuslaitoksen tärkein tehtävä on ihmishengen pelastaminen. Haluamme parantaa varsinaissuomalaisten turvallisuutta kaikissa olosuhteissa ammattitaitoisesti, nopeasti ja tasapuolisesti. Työskentelemme yhdessä muiden turvallisuustoimijoiden kanssa lähellä ihmistä. Pyrimme vähentämään onnettomuuksia, vastaamme alueen pelastustoiminnasta, osallistumme siviilivalmiuden ylläpitoon ja kehittämiseen, rajoitamme onnettomuuksien seurauksia kaikissa oloissa, hyödynnämme pelastustoimen valmiutta nykyistä laajemmin ja tuotamme terveydenhuollon kanssa sovitut ensihoitopalveluja.

Arvot:

Ammattitaitoisesti, nopeasti, tasapuolisesti

Räddningsverket producerar räddningstjänster i 27 kommuner Beredskap dygnet runt

Sedan 2004 har räddningsväsendet skötts landskapsvis. Egentliga Finlands räddningsverk är ett av Finlands 22 regionala räddningsverk. I och med regionaliseringen har Egentliga Finlands regionala räddningsverk haft ansvaret för räddningsverksamheten på sammanlagt 27 kommuners område vid Skärgårdshavets kust. I området finns nio brandstationer med 24h-beredskap och tre brandstationer med 8h-beredskap. Sammanlagt finns det drygt 80 brandstationer i regionen. Antalet avtalsbrandkårer i hela Egentliga Finlands område är 66.

Räddningsverkets verksamhetsområde sträcker sig från Nystad till Salo och från Loimaa till Åbo skärgård. Den totala arealen är 20 539 kvadratkilometer, varav 10 661 kvadratkilometer är landområden. De övriga 9876 kvadratkilometer är vattenområden. Också de 22 000 öarna i området innebär en utmaning för räddningsväsendet. Invånarantalet i Egentliga Finland är cirka 481 538, varav 416 169 är finskspråkiga och 27 353 är svenskspråkiga. I Egentliga Finland talar 37 858 invånare annat än finska eller svenska som sitt modersmål.

Det regionala räddningsverkets grundläggande uppgift är att förebygga eldsvådor och andra olyckor, främja säkerhetskulturen, sköta och ha beredskap för befolkningsskyddsuppgifter i undantagsförhållanden samt ansvara för räddningsverksamheten vid olyckor. Räddningsverket ansvarar för räddning och skydd av såväl människor, egendom som miljön.

Räddningsverket producerar, inom ramen för samarbetsavtalet med Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt, akutvårdstjänster i fem städer: Åbo, S:t Karins, Reso, Pargas och Nådendal. Utöver akutvård tillhandahåller räddningsverket även prehospital akutsjukvård. Räddningsverket har totalt 12 ambulanser i ständig larmberedskap dygnet runt. Prehospital akutsjukvård är, liksom akutvården, avtalsmässig och utöver räddningsverket producerar 26 avtalsbrandkårer i landskapet prehospital akutsjukvård.

Räddningsverkets vision:

Visionen för Egentliga Finlands räddningsverk är att vara en framåtskridande, riksomfattande vägvisare i branschen som producerar olycksförebyggande, räddnings-, civil beredskaps- och akutvårdstjänster av hög kvalitet.

Verksamhetsidé:

Räddningsverkets viktigaste uppgift är att rädda människoliv. Vi vill förbättra säkerheten för invånarna i Egentliga Finland under alla omständigheter på ett professionellt, snabbt och jämlikt sätt. Vi arbetar tillsammans med andra säkerhetsaktörer nära människorna. Vi vill minska på olyckor, vi ansvarar för områdets räddningsverksamhet, vi deltar i underhåll och utveckling av civil beredskap, vi begränsar olyckornas följder under alla omständigheter, vi drar större nytta av räddningsväsendets beredskap än för tillfället och vi producerar tillsammans med hälsovården de överenskomna akutvårdstjänsterna.

Värderingar:

professionellt, snabbt och jämlikt

Southwest Finland Emergency Services produce services within 27 municipalities

Ready for action around the clock

Since 2004, rescue services have been managed regionally. Southwest Finland Emergency Services are one of 22 regional rescue departments in Finland. As the service was regionalised, Southwest Finland Emergency Services have been responsible for the rescue operations in 27 municipalities on the shores of the Archipelago Sea. The region has nine fire stations that are on standby around the clock, and three fire stations that are on standby 8 hours a day. There are over 80 fire stations in total within the region, of which 66 are contract fire brigades.

The operating area of Southwest Finland Emergency Services ranges from Uusikaupunki to Salo, and from Loimaa to the Turku archipelago. The total surface area is 20,539 square kilometres, of which 10,661 square kilometres in land areas. The other 9,876 km² is water. The 22,000 islands in the area present an additional challenge. The Southwest Finland area has approximately 481,538 residents, of whom 416,169 speak Finnish and 27,353 speak Swedish as their first language. Approximately 37,858 people in the region have other first languages.

The basic assignment of Southwest Finland Emergency Services is preventing fires and other accidents, promoting a culture of safety, managing civil defence assignments for a state of emergency and the related preparedness, and rescue operations in cases of accidents. The assignments of Southwest Finland Emergency Services cover the rescue and

protection of people, property, and animals, as well as the environment.

Southwest Finland Emergency Services produce emergency medical services within the framework of the cooperation agreement concluded with the Hospital District of Southwest Finland in an area spanning five cities: Turku, Kaarina, Raisio, Pargas and Naantali. Southwest Finland Emergency Services have a total of 12 patient transportation units constantly on-call. In addition to emergency medical services, Southwest Finland Emergency Services produce first response services. Similarly to emergency medical services, first response operations are contractual and, in addition to Southwest Finland Emergency Services, there are 26 contract fire brigades producing first response services in the region.

Our vision:

The vision of Southwest Finland Emergency Services is to be an evolving national trendsetter in the field and a provider of high-quality rescue, safety and emergency medical services.

Mission:

The most important task of Southwest Finland Emergency Services is to save lives. We want to improve the safety of residents in Southwest Finland in all circumstances professionally, rapidly and equally. We work close to people and collaborate with other security actors. We aim to reduce accidents, we hold responsibility for rescue services in the area, we participate in maintaining and developing civil preparedness, we restrain consequences of accidents in all circumstances, we strive towards utilising the preparedness of rescue services more extensively than at present and we produce agreed emergency medical services together with health services.

Values:

Professionally, rapidly, equally

Päivitetty strategia ja uusi palvelutasopäätös

Strategia

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen visio on olla kehittyvä alansa valtakunnallinen suunnannäyttävä ja laadukkaiden onnettomuusien ehkäisy-, pelastus-, siviilivalmius- ja ensihoitopalveluiden tuottaja. Pelastuslaitoksella on merkittävä rooli turvallisen ja kriisinkestävän Varsinais-Suomen rakentamisessa. Päivitettyssä strategiassa korostuvat toiminnan riskiperusteisuus, pelastustoimen hyvä valmius, yhteistyö, palvelujen laatu ja yhdenmukaisuus sekä aktiivinen viestintä ja kehittäminen. Strategian muotoilussa on pyritty sisällyttämään yhteiskuntaamme vaikuttavat megatrendit ja ymmärtämään erityisesti kokonaiskuva. Lisäksi strategian valmistelussa on otettu huomioon Sisäisen turvallisuuden strategia ja sisäministeriön julkaisema Pelastustoimen strategia. Ensihoitopalveluiden osalta on huomioitu Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ensihoitopalveluiden palvelutasopäätöksessä kuvattuja strategisia tavoitteita.

Pelastuslaitoksen tärkein tehtävä on ihmishengen pelastaminen. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen arvot – ammattitaitoisesti, nopeasti ja tasapuolisesti – ovat se punainen lanka, joka pitää organisaation koossa, ja strategiaa toteutetaan pelastuslaitoksen ydinprosessien johtamisen kautta. Suunnitelmallinen viestintä on oleellinen tekijä strategian toteutumisen kannalta ja johdon tärkeä työkalu. Pelastuslaitoksen ydinprosessit – onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, ensihoitopalveluiden tuottaminen, siviilivalmius, henkilöstö ja kehittämistoiminta – muodostavat painopistealueet.

Strategiset tavoitteet ovat koko pelastuslaitoksen yhtenäiset linjaukset, joilla selkeytetään ja korostetaan pelastuslaitoksen perustehtäviä.

- Pelastuslaitoksella on jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä ja tilannekuva vallitsevasta tilanteesta kaikkina hetkinä.
- Pelastuslaitoksella on valmius vastata alueen riskeihin omalla toimialallaan.
- Pelastuslaitos on siviilivalmiuden vahva yhteensovittaja ja luotettu yhteistyökumppani.
- Palvelut on järjestetty laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja tasapuolisesti.
- Jokainen on tietoinen ja kantaa vastuunsa omasta ja yhteisönsä turvallisuudesta sekä ympäröivästä turvallisuudesta.
- Viestimme avoimesti, ammattitaitoisesti ja tasapuolisesti.
- Pelastuslaitos kehittää aktiivisesti toimintatapojaan.
- Henkilöstömme voi hyvin.

Strategiavalmistelu aloitettiin vuoden 2020 alussa johtoryhmän toimesta. Strategiaa on käsitelty aluepelastuslautakunnan seminaarissa ja se hyväksyttiin aluepelastuslautakunnan kesäkuun kokouksessa. Strategian päivitystä on käsitelty myös pelastuslaitoksen eri yksiköiden kokouksissa sekä yt-kokouksissa, ja sopimuspalokunnilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa strategiaan sisältöön.

Strategian keskeiset painopistealueet

1. Onnettomuuksien ehkäisy
2. Pelastustoiminta
3. Ensihoitopalveluiden tuottaminen
4. Siviilivalmius
5. Henkilöstö
6. Kehittämistoiminta

Strategia ja palvelutaso

Palvelutasopäätös

Pelastuslain mukaan pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa. Pelastuslaitokselle säädetyt tehtävät on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

Pelastuslain mukaan alueen pelastustoimen on laadittava palvelutasopäätös. Alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Päätös on laadittava olemaan voimassa määräajan.

Varsinais-Suomen pelastustoimen palvelutaso on määriteltävä vastaamaan pelastuslain mukaisesti paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Määrittelytyössä on hyödynnetty pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti regressiomallilla määritettyä riskitasoa. Palvelutasopäätöksessä on myös otettu huomioon toiminta poikkeusoloissa. Palvelutasopäätöksessä päätetään pelastuslain mukaisten tehtävien hoitamisesta lain edellyttämällä tavalla ja toimintavalmiuden määrittelyssä on huomioitu sisäministeriön antama ohje pelastussukelluksesta. Palvelutasopäätöksessä on esitetty pelastuslain edellyttämällä tavalla alueella esiintyvät uhat ja arvioitu niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen sisältyy myös suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Palvelutasopäätöksen voimassaolokaudeksi on määriteltävä 2021–2024. Uusi palvelutaso on toteutettavissa nykyisenkaltaisen budjetin puitteissa, huomioiden yleiset vuosittaiset kustannusten nousut.

Palvelutasopäätöksen valmistelutyö jatkui koko vuoden. Päätösluonnosta käsiteltiin syksyllä aluepelastuslautakunnassa, jossa luonnos päätettiin lähettää alueen kuntiin lausunnon. Lopullinen versio hyväk-

syttiin aluepelastuslautakunnan kokouksessa marraskuussa.

Toiminnan arviointi ja laatukäsikirja

Vuoden 2020 aikana tukipalveluiden johtoryhmässä on arvioitu pelastuslaitoksen toimintaa kokonaisuudessaan itsearvioinnin keinoin. Pelastuslaitoksen strategia kuvaa toiminnan tavoitteet sekä menetelmät niiden saavuttamiseksi. Itsearviointi on jatkuva prosessi, jonka avulla löydämme uusia kehittämis-kohteita eri toiminnoista. Olemme arvioineet muun muassa johtamiseen, strategiaan, toiminnan suunnitteluun ja henkilöstöön liittyviä prosesseja ja niiden toimivuutta. Olemme löytäneet paljon kehitettävää mutta myös todenneet onnistuneemme useissa palveluissa, joita tuotamme omalle henkilökunnalle ja ulkoisille asiakkaillemme.

Vuoden lopulla saimme viimeistelyä myös pelastuslaitoksen ensimmäisen laatukäsikirjan. Laatukäsikirja parantaa pelastuslaitoksen kykyä tuottaa niitä palveluita, mitä palvelutasopäätöksessä ja sopimuksissa edellytetään. Tässä laatudokumentissa kuvataan Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen toiminta yleisellä tasolla. Laatukäsikirja on osa laadunhallintajärjestelmää ja sitä voidaan käyttää myös osana uusien työntekijöiden perehdytystä.

Tekstit:

Torbjörn Lindström, kehittämisspäälikkö
Markku Rajamäki, projektipäälikkö

Pelastuslaitoksen organisaatio koostuu useammasta kerroksesta

Pelastustoimen ylintä päätäntävaltaa Varsinais-Suomessa käyttää viisitoistajäseninen aluepelastuslautakunta. Pelastuslaitosta johtaa pelastusjohtaja **Jari Sainio**, tukenaan kuusitoistajäseninen johtoryhmä. Pelastusjohtajan välittöminä alaisina toimivat kolme pelastuspäällikköä, joilla kullakin on erikseen määritelty vastuu- eli palvelualue: Operatiivinen palvelualue jakaantuu ensihoidon ja pelastustoiminnan palveluyksiköihin. Lisäksi palveluyksiköiden suunnittelutyön tukena toimii operatiivinen

esikunta. Palvelualueesta vastaa pelastuspäällikkö **Juha Virto**.

Riskienhallinnan palvelualue muodostuu valvonnasta ja varautumisen palveluyksiköistä. Palvelualueetta johtaa pelastuspäällikkö **Mika Viljanen**.

Tukipalveluiden palvelualue muodostuu hallinnon, koulutuksen ja viestinnän, henkilöstön, teknisen, kehittämisen, talouden ja turvallisuuden palveluyksiköistä. Palvelualueen esimiehenä toimii pelastuspäällikkö **Mika Kontio**.

Organisaatiokaavio

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

JOHTORYHMÄ

PELASTUSJOHTAJA

Jari Sainio

OPERATIIVINEN
pelastuspäällikkö
Juha Virto

RISKIENHALLINTA
pelastuspäällikkö
Mika Viljanen

TUKIPALVELUT
pelastuspäällikkö
Mika Kontio

Pelastustoiminta

Valvonta

Talous

Ensihoito

Varautuminen

Koulutus ja viestintä

Hallinto ja henkilöstö

Tekninen

Kehittäminen

Turvallisuus

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta

Pelastustoimen ylintä päätäntävaltaa maakunnassa käyttävä aluepelastuslautakunta koostuu 15 jäsenestä. Turulla lautakuntapaikkoja on viisi, Turun alueen muilla kunnilla kolme, Uudellakaaupungilla, Loimaalla ja Salolla kullakin kaksi ja Paraisilla yksi.

Puheenjohtaja
Koski Seppo,
Turku

Varajäsen
Huotari Teemu,
Turku

JÄSEN

HENKILÖKOHTAINEN
VARAJÄSEN

Aho Virve,
Laitila

Marsela Pilvi,
Uusikaupunki

Alanko Kaarlo,
Salo

Kotti Minna,
Somero

Heiskanen Pilvi,
Turku

Leppänen Taina,
Turku

Jalo Jenny,
Raisio

Virta Sofia,
Piikkiö

Karlsson Kaj-Johan,
Parainen

Friis Christer,
Houtskär

Koivisto Maarit,
Loimaa

Flemmich Mirjami,
Pöytyä

Lehti Timo,
Salo

Kyyrä Jaana,
Somero

Muukkonen Tuula,
Raisio

Salo Maija,
Masku

Niskanen Matti,
Turku

Jokinen Tapio,
Turku

Lindell Pia
Turku

Sjöberg Pia,
Turku

Raisto-Elo Tanja,
Laitila

Virtanen Veli-Matti,
Kalanti

Rantala Ilkka,
Pöytyä

Hacklin Teppo,
Koski

Rouhiainen Sampo,
Turku

Reini Marko,
Turku

Vastamäki Kari,
Raisio

Soiniitty Tapio,
Raisio

Kuva: Kristian Eiluoto

Hallinto ja henkilöstö

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella työskenteli eri tehtävissä vuonna 2020 yhteensä 575 (henkilötyövuotta), vakansseihin jaettuna 545 henkilöä (keski-ikä 44,9, vakansseja 548), joista pelastustehtävissä 262 (keski-ikä 48,3), ensihoidon tehtävissä 163 (keski-ikä 36,9), riskienhallinnan tehtävissä 36 (keski-ikä 46,7), koulutuksen ja viestinnän tehtävissä 9 (keski-ikä 41,1), teknisten palveluiden tehtävissä 33 (keski-ikä 47,4) ja hallinnon tehtävissä 42 henkilöä (keski-ikä 52,3;

sisältää 6 asemamestaria). Lisäksi toimenpidepalkkaisia palomiehiä oli mukana toiminnassa yhteensä 98 henkilöä (keski-ikä 35,5). Vuoden 2020 aikana eläkkeelle jäi vakinaisesta väestä 2 henkilöä, toimenpidepalkkaisista 1. Pelastustoiminnassa oleva henkilöstö tekee poikkeusluvan alaista työaikaa ja ensihoitotoiminnassa toteutetaan kaksivuorotyön mukaista työaikaa. Pelastustoimintaa tuotettiin yhdeksältä jatkuvassa miehityksessä olevalta paloasemalta. Lisäksi kolme paloasemaa on

miehitetty virka-aikana. Virka-ajan ulkopuolella näiden asemien valmiudesta huolehtii sopimushenkilöstö (VPK, toimenpidepalkkainen henkilöstö). Pelastuslaitos tuottaa sopimuksen mukaista ensihoitopalvelua kuudelta asemalta.

Teksti:

*Pertti Soininvaara,
hallinto- ja henkilöstöpäällikkö*

*Anita Reiman,
henkilöstösuunnittelija*

Talous

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen talouden (pl. ensihoitopalvelut) toteutumisessa onnistuttiin vuonna 2020 hyvin ja ilman suurempia yllätyksiä. Jo totuttu henkilöstömenoja koskenut talousarviomuutos tehtiin kesken vuoden kolmatta kertaa peräkkäin, ja muutos koski kilpailukykysojpmusta osana lomarahamenojen palautuksia.

Tilinpäätöksen lopulliset lukemat osoittivat kokonaisuutena kaksijakoisuutensa niin, että kuntien rahoittama pelastustoimi oli ylijäämäinen ja ensihoitopalvelut puolestaan reilusti alijäämäinen.

Pelastustoimen maksuosuuspalautus oli kokonaisuudessaan 115 000 euroa. Se muodostui käyttötalouden neton (tulojen ja menojen erotus) ylijäämästä (runsaasta 80 000 eurosta) ja investointien positiivisesta nettosummasta, joka oli 30 000 euroa (uusi toimintakate 1,78 miljoonaa euroa). Asukaslukuperusteisen ennakkomaksuosuuden muutoksen jälkeen muutamaa kasvukuntaa jouduttiin kuitenkin lisälaskuttamaan.

Käyttötalouden budjetoinnin ja tilinpäätöksen suhteen (pl. ensihoitopalvelut) suurin menoerä, henkilöstökulut, pysyivät kokonaisuudessaan melko vakaina, vaikka vuoteen mahtui monia vaikeasti ennustettavia menoerien vaihteluja. Palvelujen ostokustannukset ovat viime vuosina voimakkaasti lisääntyneet, eikä budjetoinnissa ole ihan pysytty näiden vaikutusten tahdissa. Kiinteistöjen uudis- ja korjausrakentaminen on nostanut luonnollisesti myös vuokratukustuksia, mutta niiden ennustettavuus on helpompaa kuin muiden menojen osalta. Materiaalihan- kinnat laskivat puolestaan parilla sadalla tuhannella eurolla viime vuodesta. Käyttötalouden tulojen osalta ylijäämä oli noin 220 000 ja menojen alijäämä vajaat 140 000 euroa.

Investointeihin käytettiin nettona noin 250 000 euroa vähemmän kuin oli suunniteltu johtuen osaltaan talousarvion toimintakatteen muutoksesta sekä käyttötalouden ja investointien pitämiseksi tasapainossa. Investointimenoihin käytettiin yhteensä lähes 4,6

miljoonaa ja rahoitustuloja saatiin noin 2,85 miljoonaa.

Ensihoitopalveluiden budjetista yli 90 prosenttia on henkilöstömenoja. Niiden osuus nousi vuonna 2020 merkittävästi johtuen muun muassa sijaisten tarpeesta, lomarahapalautuksista ja jaksotettujen palkkojen suhteellisesta noususta. Tehtävämäärät laskivat noin 3 prosenttia aiheuttaen ulkopuolisten tulojen vähenemistä ja sairaanhoitopiiriin lopullisen maksuosuuden kasvua.

Pelastustoimen kuntien rahoitusosuus vuodelta 2020 oli budjetitiin nähden 115 000 euroa ylijäämäinen. Vertailuna vuodelta 2019 kuntien lisärahoitusta tarvittiin 25 000 euroa ja vuonna 2018 palautussumma oli 166 000 euroa.

Pelastuslaitoksen vuoden 2020 tilinpäätöksen toimintamenot (ml. ensihoitopalvelut) olivat yhteensä 46,25 M€, josta nettoinvestoinnit olivat 1,75 M€.

Teksti: Juho Kaituri, talouspäällikkö

Kuva: Victor Lang

Ekonomi

Utfallet för Egentliga Finlands räddningsverks ekonomi under 2020 (exkl. akuttvården) överensstämde väl med budgeten och innehöll inga större överraskningar. Den redan bekanta budgetändring som gällde personalkostnaderna gjordes mitt under året för tredje gången i rad, och ändringen gällde konkurrenskraftsavtalet som en del av återbetalningar av semesterpenninggifter.

Bokslutets slutliga siffror visade som en helhet sin tudelning så att räddningsverksamheten som finansieras av kommunerna uppvisade ett nettoöverskott och akuttvården däremot ett rejält underskott.

Den totala återbäringen av räddningsverksamhetens betalningsandel uppgick till 115 000 euro. Den bestod av ett överskott i nettot för driftsekonomin (skillnaden mellan inkomster och utgifter), på drygt 80 000 euro och ett positivt nettobelopp som uppgick till 30 000 euro (den nya verksamhetsintäkten 1,78 miljoner euro). Efter en ändring av den på invånarantalet grundade förskottsbetalningsandelen var man emellertid tvungen

att ytterligare fakturera några tillväxtkommuner.

Den största utgiftsposten i driftsbudgeten och bokslutet (exkl. akuttvårdstjänster), personalkostnaderna, låg överlag på en rätt stabil nivå, även om det under året förekom många variationer av utgiftsposter som var svåra att förutse. Inköpskostnaderna för tjänster har ökat kraftigt under de senaste åren, och man har inte helt hållit jämna steg med dessa i budgeteringen. Nybyggnation och ombyggnad av fastigheter har naturligtvis även ökat hyreskostnaderna, men det är lättare att förutsäga dem än andra utgifter. Inköp av material däremot minskade med några hundratusen euro jämfört med föregående år. I fråga om driftsekonomin intäkter var överskottet cirka 220 000 och underskottet för utgifter knappt 140 000 euro.

För investeringar användes cirka 250 000 euro mindre netto än planerat beroende delvis på ändringen av budgetens verksamhetsbidrag samt för att hålla driftsekonomin och investeringarna i balans. Till investeringsutgifter användes totalt nästan 4,6 miljoner

och man erhöll finansieringsintäkter på cirka 2,85 miljoner.

Av akuttvårdens budget bestod över 90 procent av personalkostnader. Deras andel ökade betydligt under 2020 bland annat beroende på behovet av vikarier, återbetalningar av semesterpenning och den relativa ökningen av periodiserade löner. Antalet uppdrag minskade med cirka 3 procent, vilket ledde till en minskning av externa intäkter och en ökning av sjukvårdsdistriktets slutliga betalningsandel.

Räddningsväsendets kommuners finansieringsandel under 2020 uppvisade i förhållande till budgeten ett överskott på 115 000 euro. Som jämförelse behövdes under 2019 25 000 euro ytterligare finansiering för kommunerna och under 2018 uppgick återbetalningsbeloppet till 166 000 euro.

Verksamhetsutgifterna i räddningsverkets bokslut 2020 (inkl. akuttvårdstjänster) uppgick totalt till 46,25 M€, varav nettoinvesteringarna uppgick till 1,75 M€.

*Text:
Juho Kaituri, ekonomichef*

Finances

The operational economy of Southwest Finland Emergency Services (excluding emergency medical services) was realised well in 2020 without major surprises. A budget change concerning staff expenses was carried out in the middle of the year for the third consecutive year. The change concerned the competitiveness agreement as part of the reimbursement of holiday pay expenses.

The final figures in the financial statements revealed twofold development: rescue services funded by municipalities showed a surplus, while emergency medical services showed a substantial deficit.

The reimbursement contribution for rescue services totalled EUR 115,000. This amount consisted of the net surplus of the operational economy (the difference between income and expenses), which was just over EUR 80,000, and the positive net investment amount of EUR 30,000 (new operating margin EUR 1.78 million). After the change to the advance contributions based on the number of residents, a few municipalities with increasing populations had to be charged additional contributions.

The largest expense item in the budgeting of the operational economy and the financial statements (excluding emergency medical services), i.e. staff expenses, remained fairly stable on the whole, although there were many unpredictable fluctuations in expenses during the year. Service procurement expenses have increased significantly over the past few years, and budgeting has not entirely kept up with the impacts of these. The new construction and renovation of properties has naturally increased their rental costs, but their predictability is better than that of other expenses. Material procurement decreased by about EUR 200,000 compared to the previous year. For the operational economy, the surplus of income was approximately EUR 220,000 and the deficit of expenses was just under EUR 140,000.

The net expenditure on investments was approximately EUR 250,000 lower than planned. This was partly due to a change in the budgeted operating margin and the need to maintain a balance between the operational economy and investments. Nearly EUR 4.6 million was spent on investment expenses and financial income came to approximately EUR 2.85 million.

Staff expenses account for more than 90 per cent of the budget of emergency medical services. The proportion of staff expenses increased significantly in 2020 due to factors including the need for substitutes, reimbursement of holiday pay and the relative increase of accrued wages. The number of assignments decreased by about 3 per cent, leading to a decrease in external revenue and an increase in the final payable share of the Hospital District.

The municipal financing share of rescue services in 2020 showed a surplus of EUR 115,000 compared to the budget. By comparison, in 2019, EUR 25,000 in additional funding from municipalities was required, while in 2018, EUR 166,000 was reimbursed.

The operating costs of the rescue department in 2020 (including emergency medical services) amounted to EUR 46.25 million, of which net investments represented EUR 1.75 million.

Text:
Juho Kaituri, financial manager

Kansainväliset hankkeet

Vuosi 2020 oli poikkeuksellisen myöskin hanketoiminnan osalta. Maaliskuusta 2020 lähtien hankkeita on viety eteenpäin uudella toimintamallilla eli etätyöskentelynä. Tämä malli on toimintavuoden aikana hioutunut hyväksi, joskin työskentely projektiluontoisesti aiheuttaa erilaisia uusia haasteita, kun ei ole mahdollista tavata fyysisesti. Kaikki hankkeet ovat kuitenkin edenneet aikataulussa, joskin niihin sisältyviä harjoituksia on turvallisuussyistä siirretty eteenpäin.

Youth for Safer Youth -hankkeen tavoitteena oli selvittää, mitkä ovat nuorten turvallisuuteen liittyvät huolet ja tarpeet Itämeren alueella. Selvitys tehtiin nuorille suunnatun kyselyn kautta, jonka suunnittelivat, toteuttivat ja analysoivat nuoret yhdessä turvallisuus- ja nuorisotyön ammattilaisten kanssa. Lisäksi selvitettiin, mitkä ovat parhaat keinot ja kanavat kouluttaa nuorisoa turvallisuusasioissa.

Hankkeessa oleellista oli nuorten osallistuminen työhön sekä tiivis yhteistyö nuorten ja ammattilaisten kanssa. Hankkeen tuotoksia käytetään muun muassa laajemman Itämeren alueen turvallisuuteen liittyvän koulutushankkeen valmistelussa. Alkuperäinen hankkeika oli 1.9.2019–31.8.2020. Koronapandemian takia hanke sai jatkoaikaa 3 kk ja päättyi siis 30.11.2020.

Inclusive Emergency -hankkeessa kehitetään pelastushenkilölle ensimmäinen avoin ja monikielinen verkko-oppimisolusta, jonka aiheena on hätätilanteisiin

varautuminen ja niihin reagoiminen tilanteissa, joihin liittyy vammaisia henkilöitä. Verkko-oppimisolusta voidaan käyttää tietokoneilla, tableteilla ja älypuhelimilla ja siihen sisältyvät seuraavat moduulit: Autism Spectrum Disorder (autismikirjon häiriö), Visual and hearing impairment (näkö- tai kuulovamma), Physical impairment (fyysinen vamma) ja Mental impairment (henkinen vamma). Verkko-oppimisolustan ensimmäinen versio tuli valmiiksi kesällä 2020. Syksyn aikana hankkumppanit testauttivat sitä neljän maan palomiehillä arvioidakseen materiaalin toimivuutta. Testaustulosten perusteella tehtiin tarvittavat muutokset materiaaliin. Ennen vuodenvaihdetta siirryttiin seuraavaan vaiheeseen eli apumateriaaliin kehittämiseen, joka edesauttaa varsinaisen koulutusmateriaalin käyttöä. Hanke jatkuu 31.5.2022 asti. Lisätietoja hankkeesta löytyy sivuilta <https://www.inclusiveemergency.eu/>.

ResQU2 -hankkeessa jalkautettiin aiemmassa HAZARD-hankkeessa saatuja oppeja laajemmalti EU:n alueella. Projektissa oli mukana myös kolme muuta jo päättynyttä hanketta, joista saatua tietoa myös hyödynnetään. ResQU2-projektiin aikana ei järjestetty harjoituksia vaan tietoa vietiin eteenpäin erilaisten seminaarien ja työpajojen kautta. Hanke päättyi maaliskuussa 2021. Enemmän tietoa hankkeesta ja sen etenemisestä löytyy sivuilta <https://blogit.utu.fi/resqu2/events/>.

CASCADE on ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautumiseen keskittyvä hanke, jossa

Varsinais-Suomen pelastuslaitos toimii pääpartnerina. Projektin tiimoilta järjestettiin muun muassa verkkotyöpajoja, joissa koulutettiin kouluttajia osallistujamaihien. Hankkeen tapahtumia voi tarkemmin seurata verkkosivulta www.cascade-bsr.eu. Hanke päättyi kesäkuussa 2021.

OIL SPILL on matalien vesien öljyntorjuntaan ja kolmannen sektorin vapaaehtoisten hyödyntämiseen pitkäkestoisessa tilanteessa keskittyvä hanke. Hankkeen pääharjoituksena toimii keväällä 2021 järjestettävä Vellamo-harjoitus, jossa muun muassa testataan yhteistoimintaa pelastuslaitoksen ja vapaaehtoisten välillä. Vellamo-harjoituksessa yhtenä elementtinä on HNS-toimintavalmiuden testaus pelastuslaitoksella. Hanketta on viety poikkeusoloissa eteenpäin erilaisten työryhmien verkkokokouksilla ja johtamisharjoituksilla. Hanke jatkuu joulukuuhun 2021 asti, ja sen tapahtumia on mahdollista seurata sivuilta blogit.utu.fi/oilspill/.

Kuva: Kristian Elofoto

HAMNOMRÅDET
TILLTRÄDE FÖR OBEHÖRIGA FÖRBJUDET
HARBOUR AREA
ADMITTANCE FOR UNAUTHORIZED PERSONS

Kuva: Kristian Eloluoto

Host Nation Support -hankkeet

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella on ollut vuodesta 2019 käynnissä Palosuojelurahaston rahoittama Pelastustoimen toimintamallit kansainvälisen avun vastaanottamiseksi -hanke, eli Host Nation Support- hanke. Tavoitteena on luoda malli oman pelastustoimialueen ulkopuolisen avun vastaanottamiselle, kuten kansainväliselle avulle.

Alkuvuodesta 2020 pidettiin ensimmäinen koulutus HNS-valmiustoiminnan pilottiryhmälle. Ryhmään valittiin henkilökuntaa kaikilta pelastuslaitoksen palvelualueilta. Poikkeukselliset ajat toivat kuitenkin haasteita hanketoimintojen läpivientiin. Host Nati-

on Support -hankkeeseen liittyviä harjoituksia ja koulutustapahtumia jouduttiin siirtämään, ja monista suunnitelluista toiminnoista oli luovuttava kokonaan. Uudenlaiseen tilanteeseen kuitenkin sopeuduttiin hyvin ja hankkeen tuotoksena julkaistiin loppuvuonna, alkuperäisen aikataulun mukaisesti, ensimmäinen versio kansallisesta HNS-toimintamallista.

Hankkeelle myönnettiin lisäksi jatkoaikaa vuoden 2021 kesäkuun loppuun saakka. HNS-toiminnan kehittäminen jatkuu ja laajenee myös vuonna 2021. Varsinais-Suomen pelastuslaitokselle myönnettiin joulukuussa sisäministeriön pelastustoimen alueellisen valmis-

telun yhteistutkimus- ja kehittämissankkeiden rahoitus HNS-koulutustoiminnan kehittämiseen. Tämä toteutetaan yhteistyössä Pelastusopiston ja Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK:in kanssa. Molemmat hankkeet yhdessä vahvistavat pelastuslaitoksemme roolia kansallisena HNS-asiantuntijaorganisaationa.

Tekstit:

Torbjörn Lindström, kehittämisspäällikkö

Knut Lehtinen, johtava palotarkastaja

Miikka Toivonen, suunnittelija

Mikael Mattila, suunnittelija

Development and projects

International Projects of Southwest Finland Emergency Services

The year 2020 was also exceptional in terms of project activities. Since March 2020, projects have been taken forward with a new operating model, that is, remote working. This operating model has been elaborated throughout the year, although project-based working poses various challenges when it is impossible to meet in person. Nevertheless, all projects have progressed on schedule. The exercises included in the projects have been postponed for safety reasons.

The aim of the **Youth for Safer Youth** project was to identify the safety concerns and needs of young people in the Baltic Sea Region. The study was conducted through a survey of young people, designed, implemented and analysed by young people together with safety and youth work professionals. In addition, the project explored the best means and channels for educating young people on safety issues.

The participation of young people in the work and close cooperation with young people and professionals were essential in the project. The outputs of the project will be used, among other things, in the preparation of a larger training project related to security in the Baltic Sea Region. The original project period was from 1 September 2019 to 31 August 2020. Due to the COVID-19 pandemic, the project was extended for 3 months and thus ended on 30 November 2020.

The **Inclusive Emergency** project is developing the first open and multilingual e-learning platform for rescuers to prepare for and respond to emergencies involving people with disabilities. The e-learning platform can be used on laptops, tablets and smartphones and includes the following modules: Autism Spectrum Disorder, Visual and Hearing Impairment, Physical Impairment, and Mental Impairment. The first version of the e-learning platform was completed in summer 2020. During last autumn, project partners tested it with firefighters from four countries to evaluate the functionality of the material. Based on the test results, the necessary changes were made to the material. Before the turn of the year, we moved on to the next stage, developing auxiliary material facilitating the use of the actual training material. The project will continue until 31 May 2022. More information about the project can be found at <https://www.inclusiveemergency.eu/>.

The **ResQU2** project implemented the lessons learned from the previous HAZARD project more widely in the EU. The project also included three other already completed projects and the information obtained from them. During the ResQU2 project, no exercises were organised, but knowledge was taken forward through various seminars and workshops. The project ended in March 2021. More information about the project and its progress can be found at <https://blogit.utu.fi/resqu2/events/>.

CASCADE is a project focusing on preparing for the risks caused by climate change. Southwest Finland Emergency Services act as the main partner. The project will include online workshops to train instructors in the participating countries. You can follow the events of the project in more detail at www.cascade-bsr.eu. The project will end in June 2021.

OIL SPILL is a project focusing on shallow-water oil spill response and the long-term harnessing of third sector volunteers. The main exercise of the project is the Vellamo exercise to be held in spring 2021, where, among other things, the cooperation between the rescue department and the volunteers will be tested. One element of the Vellamo exercise is the testing of Host Nation Support readiness at the rescue department. The project has been taken forward in exceptional circumstances through online meetings and leadership exercises of various working groups. The project will continue until December 2021, and it is possible to follow the events at <https://blogit.utu.fi/oilspill/>.

Host Nation Support projects

Since 2019, Southwest Finland Emergency Services have been running the rescue services' Host Nation Support project developing models for receiving international assistance funded by the Fire Protection Fund. The goal is to create a model for receiving assistance outside the rescue services's operational area, such as international assistance.

In early 2020, the first training was held for the HNS preparedness pilot group. Staff from all service areas of the Emergency Services were selected for the group. However, exceptional times brought challenges to the implementation of project activities. Exercises and training events related to the Host

Nation Support project had to be postponed, and many of the planned activities also had to be abandoned altogether. However, the new situation was well-adapted, and the first version of the national HNS operational model was published at the end of the year, according to the original schedule.

The project was also granted an extension until the end of June 2021. The development of HNS operations will continue and expand also in 2021. In December, Southwest Finland Emergency Services were granted funding from the Ministry of the Interior for joint research and development projects for the regional preparation of the rescue services to develop national HNS training activities.

This is carried out in cooperation with the Emergency Services Academy Finland and the Finnish National Rescue Association SPEK. Together, the two projects strengthen the role of Southwest Finland Emergency Services as a national HNS expert organisation.

Text:

Torbjörn Lindström, Development Manager

Knut Lehtinen, Senior Fire Inspector

Miikka Toivonen, Planning Officer

Mikael Mattila, Planning Officer

Eriskummallinen vuosi poiki myös jotain hyvää

Vuosi 2020 koetteli pelastuslaitosta turvallisuusviestinnän saralla. Alkuvuoden tapahtumia lukuun ottamatta kaikki yleisötapahtumat, messut sekä lähes kaikki turvallisuuskoulutukset peruttiin koronapandemian takia. Niinpä aloimme miettiä muita keinoja tavoittaa kansalaiset, ja se poikikin aivan uudenlaisia tapoja tehdä turvallisuusviestintää. Ei niin paha, ettei jotain hyvääkin. Vuoden aikana tavoitettiin muun muassa erilaisissa virtuaalikoulutuksissa ja webinaareissa yhteensä 23 150 ihmistä noin 270:ssä eri tilaisuudessa. Luku on toki aikaisempia vuosia paljon pienempi, mutta tästä on hyvä lähteä liikkeelle.

Vuosi lähti liikkeelle normaaliin tapaan

Alkuvuonna osallistuimme tavalliseen tapaan Turun messu keskuksessa järjestettyihin Rakenna ja Sisusta -messuihin sekä Turussa järjestettyyn 112-päivän tapahtumaan, joissa molemmissa riittikin kävijöitä mukavasti. 112-päivän tapahtumassa turvallisuusruletin pyöryksen lomassa sai kokeilla vaikka alkusammutusta, ihasella paloautoja ja ambulansseja, rapsutella koiria tai kysellä turvallisuusaiheisia kysymyksiä alan ammattilaisilta. Rakenna ja Sisusta -messuilla pääpainona oli kodin paloturvallisuus.

Jo perinteiseen 2.-luokkalaisten turvallisuusoppituntiin ilmoittautui noin 3700 oppilasta ympäri Varsinais-Suomen. Osa oppilaista eh-tikin saamaan turvallisuustunnin

ennen pandemian alkua, tämän jälkeen tarjosimme kouluille koulutusmateriaalia omaan käyttöön. NouHätä! -kilpailu toteutettiin tänä vuonna digitaalisesti entisten pa-loasemilla järjestettyjen aluekilpailujen sijaan. Varsinais-Suomesta NouHädässä mukana oli 32 koulua, 56 % kaikista Varsinais-Suomen yläkouluista.

Uusia ideoita, uusia keinoja tavoittaa kansalaiset

Koronapandemia ravistutti kokonaan tuttuja tapoja tehdä turvallisuusviestintää. Kaikki yleisötapahtumat, messut sekä suurin osa turvallisuuskoulutuksista peruttiin koko kevään ja kesän ajaksi. Aloimme ideoimaan uusia tapoja tavoittaa ihmisiä ja jakaa turvallisuusviestiä. Avasimme verkkosivuillemme osion, jonne veimme lasten ja nuorten koulutusmateriaaleja – omia tuotoksiamme sekä linkkejä muille sivustoille. Paras tapa tavoittaa ihmiset tänä aikana oli tietysti sosiaalinen media, jonka kautta pyrimme jakamaan turvallisuusviestintää eri muodoissa. Tätä varten perustettiin muun muassa turvallisuusviestinnän tehonyrkki, jossa osallistujina oli henkilöitä eri pelastuslaitoksilta ympäri suomea. Näin saimme kasaan yhteistä turvallisuusviestinnän materiaalia kaikille pelastuslaitoksille jaettavaksi.

Hiljaisen kevään ja kesän jälkeen alkoi tulla taas kyselyjä turvallisuuskoulutuksista ja edelleenkin pandemia ei antanut periksi tutuille lähikoulutuksille, jolloin pyrimme antamaan koulutuksia etänä

sen mukaan, miten aihe sen salli. Etäkoulutukset on koettu hyväksi uudeksi tavaksi, ja ne vähentävät tietysti matkustamiseen kuluva-aikaa. Ehkä tästä on tulossa jotain pysyvää tai ainakin hyvä vaihtoehto lähikoulutuksille tulevaisuudessa.

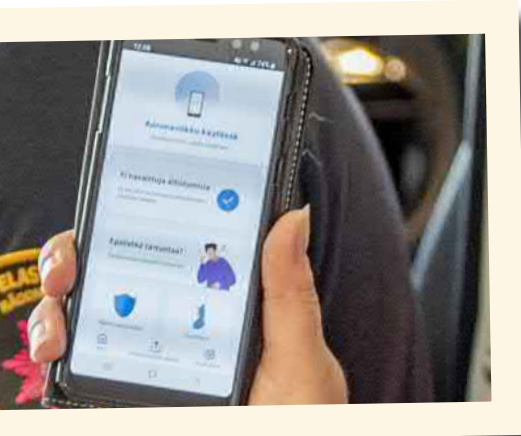
Entistä enemmän turvallisuusviestintää sosiaalisessa mediassa

Vuoden 2020 strategiana oli lisätä turvallisuusviestinnän osuutta vähintään puoleen kaikesta someviestinnästä. Niinpä ujutimme turvallisuusviestinnälliset kärjet tai piilokärjet mukaan lähes kaikkeen viestintäyksikön tuottamaan somesisältöön.

Facebook-yleisömme on somekanavistamme suurin 11 000 seuraajalla, mutta tavoitavuutta kasvattivat myös Instagram, jossa kesällä seuraajamäärä kasvoi 9 000:een – ja Twitter, joka nousi Pansiontien suurpalon viestinnän ansiosta 2 000 seuraajasta 6 000 seuraajaan.

Vuonna 2019 käynnistynyt pelastuslaitoksen operatiivista arkea seuraava My Day-videosarja jatkui kahden uuden osan voimin, joissa tutustuttiin tuolloisen P30:n, nykyisen P34:n/P35:n, eli päivystävän palomestari-takapäivystäjän työnkuvaan. Toinen osa avasi ensihoidon yövuoron saloja.

Videopuolella esiteltiin pelastuslaitoksen toimia myös lyhyinä nettiklippeinä mm. autopalon sam-

mutuksen, MIRG-toiminnan ja öljyntorjunnan saralla.

Koronapandemian aikana sopimuspalokunnat tekivät ansiokkaasti viestintäyhteistyötä pelastuslaitoksen kanssa. Sopimuspalokuntien viestinnällisen tuen ansiosta esimerkiksi erinäiset sosiaalisen median päivitykset saivat huomattavia jakomääriä.

Museot olivat kevään museopäivänä kiinni, joten päätimme tuoda palasen palomuseota kansalaisten näytöille. Kun alun perin tähdeksi kaavailtu 1930-luvun Daimler ei lähtenytkään kuvauspäivänä käyntiin, vaihdoin autoesittelyn 1950-luvun Land Roveriin.

Apua koko pelastustoimelle ja sisäministeriölle

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen rooli mediasisältöjen tuottajana tuli ratkaisevasti esiin, kun koronamääräykset kiristyivät kevään leviämisvaiheissa. Koko pelastustoimi joutui ottamaan rajummat turvatoimet käyttöön työvuoroissa, minkä vuoksi uudet ohjeet rakennettiin meillä aluepalopäällikkö **Kari Alangon** ja sisällöntuottaja **Kristian Eلولuodon** toimesta. Apuvoimiaan antoi kuvauspäivänä vuorossa ollut Raision pelastusyksikkö.

Samaa hyväksi havaittua ohjevideokaavaa hyödynnettiin myös ensihoidon puolella uusien suojavarusteiden pukemisen osalta.

Henkilöstöviestintä etänä

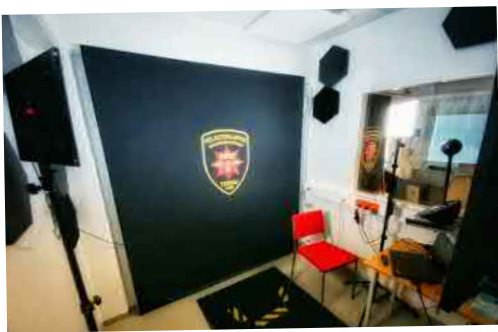
Koronapandemia pakotti pelastuslaitoksen sisäisen viestinnän muuttamaan toimintatapojaan. Kun suurin osa laitoksen työntekijöistä toimi etänä, oli viestin kuljetta ja tavoitettava siitä huolimatta kaikki. Säännöille, ohjeistuksille ja pandemian etenemiseen liittyvälle tiedolle oli kova jano. Tähän oli vastattava.

Pelastusjohtaja ja pelastuspäälliköt yhdessä IT- ja viestintäyksiköiden kanssa alkoivat pitää säännöllisiä henkilöstöinfoja livelähetysten muodossa, joilla tavoitettiin koko henkilöstö. Livelähetykset havaittiin tehokkaaksi tavaksi tarjota henkilöstölle ajantasaista informaatiota, joten tapa jäi käyttöön.

Livelähetystyksiä hyödynnettiin myös VPK-koulutuksissa. Jokainen koulutuslähetys tavoitti noin 250 katsojapöytä, joissa yhden ruudun takana oli monesti useampi silmäpari. Jokaista koulutusvideon uusintakoostetta on katseltu yli 500 kertaa.

Liveinfoja ja -koulutuksia on tarkoitus jatkaa niin kauan, kuin niitä katsellaan – myös pandemia-ajan päätyttyä.

Teksti:
Tanja Uusitalo, koulutus-suunnittelija
Kristian Eلولuoto, sisällöntuottaja

Varautumisen vuosi 2020

Väestön suojaamisen, oman toiminnan jatkuvuudenhallinnan sekä kuntien varautumisen tukemisen lisäksi toimintavuoden 2020 keskeisimpinä asioina voidaan mainita muutamia asiakokonaisuuksia.

Väestönsuojaamisen toiminnot keskittyivät väestöhälytintjärjestelmän ylläpitoon ja väestönsuojien rakentamisen valvontaan, oma-toimisen suojelun neuvontaan sekä kouluttamiseen. Omatoimisen jatkuvuuden hallinnassa toimintavuonna päivitettiin valmius- ja evakuoitusuunnitelmat. Vapautusta aseelliseen palvelukseen osallistumisesta sodan tai sen uhkan aikana (VAP-hakemus) päivitettiin vakinaisen ja toimenpidepalkkaisen henkilöstön osalta. Sopimus-henkilöstön VAP-päivitys toteutetaan vuonna 2021.

Kuntien varautumisen tukeminen painottui Länsi-Suomen aluehallintoviraston ja Pelastusopiston järjestämään kuntien johtohenkilöstön varautumiskoulutukseen, johon pelastuslaitos toi paikallisten toimintojen luento-osuuden. Tilaisuuksia järjestettiin seitsemän ja ne toteutettiin osin etäyhteyksin. Kuntien varautumisen johtohenkilöstön koulutus oli valmentavaa koulutusta Varsinais-Suomen kun-

tien yhteiseen valmiusharjoitukseen. Harjoitusta varten jatkokoulutettiin myös pelastuslaitoksen kuntien yhdyshenkilöverkostoa. Harjoitusta ei kuitenkaan voitu koronatilanteen pitkittymisen vuoksi järjestää vaan sen toteutus siirrettiin vuoteen 2021.

Muina keskeisempinä varautumisen toimintoina vuonna 2020 oli tarjota asiantuntija-apua eri turvallisuusryhmissä sekä projekteissa kuten Lounais-Suomen AVI:n valmiustoimikunta, Vesihuoltopooli, Lounais-Suomen Rakennuspooli, ELVAR-toimikunta, hule- ja pohjavesityöryhmät, tulvariski sekä Seveso-kohteet kuntien varautumisen osalta. Poikkeusolojen turvallisuustietoutta toteutettiin eri toimintojen kautta, joihin kuuluivat esimerkiksi patoturvallisuus, pelastuskoiratoiminta, pelastuslaitoksen riskianalyysi sekä kuntien valmius- ja turvallisuussuunnittelilaisuudet.

Yhtenä isona kokonaisuutena jatkettiin turvallisuuden ja varautumisen yhteistyöfoorumien yhteistyörakenteiden valmistelua, jossa turvallisuuteen ja varautumisen liittyviä asiakokonaisuuksia voitaisiin yhdessä kehittää eri toimijoiden kanssa. Yhteistoimintarakenteelle on merkittävä tarve ja se liittyy

osana sisäministeriön pelastusosaston pelastustoimen kehittämishankkeeseen.

Varautumisen yksikkö kirjoitti pelastuslaitoksen Kuumaa kamaa -blogiin tekstejä, joiden aiheina olivat esimerkiksi valmiuslaki ja koronatilanteesta johtuvat poikkeusolot. Suomeen julistetut valmiuslain mukaiset poikkeusolot lisäsivät merkittävästi tiedottamisen tarvetta.

Toimintavuoden henkilötyövuodet täyttyivät lähes budjetoidusti. Myös talouden toteutuma pysyi hyvin talousarviossa.

Toimintavuoden loppua varten pelastustoimen alueellisen valmistelun yhteistutkimus- ja kehittämishankkeiden haku. Sisäministeriön pelastusosaston asettamaan hankkeeseen osallistuttiin nopealla aikataululla ja vastaus oli myönteinen. Teimme esityksen hankkeesta, jossa selvitetään valtakunnallisen perusmallin luomista väestönsuojaamisen toteutuksesta sekä suorituskyvystä huomioiden kansalliset ja paikalliset uhat sekä riskit.

Teksti:

Kari Leino, valmiuspäällikkö

Valvonnan vuosi 2020

Vuosi oli pandemian vuoksi lähes kokonaisuudessaan varsin poikkeuksellinen. Pelastuslaitoksen valvontatoimintaa jouduttiin muuttamaan asiakkaiden ja oman työturvallisuutemme vuoksi. Omapalotarkastustoimintaa lisättiin vuoden 2021 valvontakohteilla. Riskiasukastoiminta työllisti selvästi enemmän kuin aikaisempina vuosina. Henkilöstön osaamiskartoituksen laatiminen saatiin valmiiksi mitattavaksi as- teikoksi.

Covid-19-pandemian vaikutukset valvonnan tehtäviin

Covid-19-virusepidemia muuttui pandemiaksi alkuvuodesta. Maaliskuun puolivälissä pelastuslaitos alkoi suojata omaa operatiivista toimintaa ja riskienhallintakin siirtyi etätöihin. Valvonnan henkilöstöstä siirrettiin tukemaan koulutuksen ja viestinnän palveluyksikköä yhteensä 4 henkilöä ja 3 henkilöä siirrettiin tukemaan operatiivista pelastustoimintaa. Henkilöt olivat viestintätehtävissä vuoden loppuun asti ja operatiivisella pelastuspuolella heinäkuun loppuun asti.

Covid-19-viruksen vuoksi valvontatoiminta rajattiin alussa hyvin- kin merkittävästi. Keväällä rajattiin kaikki valvontasuunnitelman mukaiset yleiset palotarkastukset pois. Muun tyyppinen palotarkastustoiminta jatkui, kun saimme suojaruokituksen ja muut varoitukset työturvallisuuden vuoksi määriteltä. Kesäkuun alusta aloimme jälleen tehdä valvontasuunnitelman mukaisia yleisiä palotarkastuksia

pois lukien kohteet, jotka ovat virukselle riskikohteita (esim. sairaalat, vanhainkodit, hoitolaitokset jne.) Valvonnan henkilökunta sai hyvin nopealla aikataululla totutella ja oppia etätöiden tekemistä. Etätökalut tulivat jokaiselle väkisin tutuiksi ja huomattiin, että paljon pystyy tekemään ja seminaareihin osallistumaan myös etänä. Etätökokemuksesta on hyötyä jatkosakin. Elokuussa pelastuslaitos siirtyi takaisin lähityöskentelyyn mahdollistaen kuitenkin etätöskentelyn.

Omapalotarkastustoiminta laajeni

Pientalojen omapalotarkastustoimintaa laajennettiin keväällä ja lisättiin valvottavaksi vuoden 2021 valvontaa-alue. Valvottavia kohteita oli vuonna 2020 yhteensä lähes 17 200 kpl. Valvottavia kohteita oli Aurassa, Kaarinassa, Koski Tl:ssa, Liedossa, Marttilassa, Naantalissa, Paraisilla, Ruskolla, Sauvossa ja Turussa. Valvontaa-aikaa jatkettiin vuoden 2021 puolelle, mutta jo vuoden lopulla kohteista oli yli 80% valvottu. Vuonna 2020 kohteiden oli mahdollista palauttaa valvontalomake postin välityksellä, mutta kohteita pyydettiin käyttämään ensisijaisesti sähköistä vastaamismahdollisuutta. Sähköisesti vastasi noin 35% kohteista. Vuonna 2020 valvottiin Uudessa-kaupungissa kerrostaloja asiakirja- valvonnalla. Valvottavia taloyhtiötä oli 49, ja ne sijaitsivat Uudenkaupungin Janhuan, Pietolan ja Sorvakon alueilla. Kerrostalojen asiakirjavalvonnan sisältö on selvästi laajempi kuin pientalojen.

Paloriski-ilmoitusten määrä lisääntynyt

Paloriskiasukkaaksi kutsutaan henkilöä, joka omalla toiminnallaan aiheuttaa tai voi aiheuttaa palotai onnettomuusvaaraa itselleen ja ympäristölleen. Pelastuslaitos saa palo- tai onnettomuusriski-ilmoituksia muilta viranomaisilta, toimijoilta ja yksityishenkilöiltä. Kaikki ilmoitukset tutkitaan ja selvitetään, ja tavoitteena on saada riski pienennettyä tai poistettua kokonaan. Toiminta on lähes aina moniviranomaisyhteistyötä ja yleisin yhteistyökumppani on kunnan sosiaali- ja terveystoimintayksikkö. Paloriski-ilmoitusten määrä on lähes nelinkertaistunut vuodesta 2018, jolloin toimintaa nykyisessä muodossa käynnistettiin. Ilmoitusten määrän nousu johtunee kentän tietämyksestä tehdä pelastuslaitokselle paloriski-ilmoitus. Yhä edelleen on maakunnan alueella kuntia, joista pitäisi väkimmään nähden tulla enemmän paloriski-ilmoituksia. Vuonna 2020 paloriski-ilmoitusten käsittelyyn resursoitiin enemmän työaikaa, ja vaikuttaa siltä, että näin on tehtävä myös jatkossa.

Osaamisen kartoittamiselle laadittiin kriteeristö

Osaamiskartoitus on tärkeä osa henkilöstön koulutussuunnitelman laatimisessa ja henkilökohtaisten osaamisvajeiden kartoittamisessa. Osaamisen kehittyessä myös asiakkaille annettava palvelu paraneekin. Valvonnan henkilöstön koulutukseen ja osaamistason kartoitta-

miseen on panostettu vuodesta 2019 alkaen ja työ jatkui vuonna 2020. Laajamittaiselle osaamisen kartoittamiselle saimme vuonna 2020 laadittua kriteeristön. Kriteeristön laadintaan osallistuivat lähes kaikki valvonnan henkilöt ja arviointikohdat tallennettiin sähköiselle alustalle. Vuoden 2021 aikana osaamiskartoitus toteutetaan henkilöstön kanssa ja saadaan selville mahdolliset osaamisvajeet.

Vuosi 2020 oli palvelutasopäätöskauden viimeinen vuosi. Keväällä ja kesällä valvonnan palveluyksikkö suuntasi ajatuksia seuraavalle palvelutasopäätöskaudelle 2021–2024. Päivitettävänä oli riskienhallintaa koskevan palvelutasopäätösdokumentin asiat sekä valvontatoimintaa koskeva valvontasuunnitelma. Valvontasuunnitelma ohjaa valvonnan palveluyksikön työtä seuraavat neljä vuotta. Valvontasuunnitelmaan ei tehty merkittäviä muutoksia vaan katse suunnattiin jatkossa laadittavaan pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisy-suunnitelmaan. Onnettomuuksien ehkäisy-suunnitelman tavoitteena on parantaa arjen turvallisuutta pelastuslaitoksen ja muiden toimijoiden toimesta.

*Teksti:
Petri Tassila,
riskienhallintapäällikkö*

VARSINAIS-SUOMEN PELASTUSLAITOKSEN PALONTUTKINTA

Palojen määrä pysyi keskivertotasolla

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen palontutkintaryhmä tutki vuoden aikana 28 paloa. Vuodelle oli kaavailtu myös valtakunnallisen teematutkinnan aloittaminen (saunapalot), mutta pandemiatilanteen vuoksi teematutkinnan aloittamista päätettiin siirtää vuodelle 2021.

Vakavia henkilövahinkoja aiheuttaneita paloja tutkittiin yhteensä 9 kpl. Näissä menehtyi seitsemän ja loukkaantui vakavasti kaksi ihmistä. Rakennuspaloissa ja rakennuspalovaaroissa loukkaantui lievästi yhteensä 32 henkilöä.

Varsinais-Suomessa on menehtynyt tulipaloissa viimeisen kymmenen vuoden aikana keskimäärin 6,8 ihmistä vuodessa. Tilastollisesti lukema on Suomen pelastuslaitosalueista korkein, mutta väkilukuun (/100 000 asukasta) suhteutettuna määrä on yhdeksänneksi korkein. Kymmenen vuoden aikana Varsinais-Suomessa on tulipaloissa menehtynyt keskimäärin 14,2 ihmistä / 100 000 asukasta. Koko Suomen keskiarvo on 12,5.

Merkittävistä omaisuusvahinkopaloista voidaan mainita muun muassa saharakennuksen palo Salon Muurlassa, teollisuusrakennuksen kattopalo Salon Meriniityssä, liikekiinteistön kattopalo Turun Kupittaalla, ravintolapalo Turun keskustassa sijaitsevassa kiinteistössä sekä liikekiinteistön palo Turun sataman liepeillä.

Yleisesti tulipalojen kokonaismäärä pysyi keskivertotasolla. Rakennuspalojen määrä (167 kpl) oli pienin viisivuotisen tarkastelun pohjalta mutta myös kymmenen vuoden otannalla. Maastopalojen määrä (257 kpl) oli sekin alhaisimmillaan viiteen vuoteen. Sen sijaan liikennevälinepalojen (175 kpl) ja muiden tulipalojen (255 kpl) osalta määrät olivat viisivuotistarkastelun osalta melko korkeita.

Käytännössä paloista noin puolet aiheutuu ihmisen toiminnasta. Epäsuorasti ihminen myötävaikuttaa myös moniin muihinkin paloihin. Palojen aiheuttajat ja syytymissyyt arvioidaan valtaosiltaan pelastustoiminnan johtajan toimesta. Vuonna 2020 arvioimatta

jäi toistaiseksi pienin määrä tulipalojen aiheuttajia (88 kpl).

Syttymissyiden osalta tahallaan sytytettyjä paloja on vuosittain noin 100 kpl. Vuonna 2020 ihminen aiheutti kuitenkin tahallisella ja tuotamuksellisella toiminnallaan 430 tulipaloa.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan pelastuslaitokset sopivat kesäkuussa 2020 yhteistyöstä palontutkinnan tehostamiseksi, ja siitä laadittiin myös laitosten välinen sopimus. Yhteistyö käynnistettiin heti heinäkuussa, kun Raumalla paloi teollisuuskiinteistö. Turun Pansiontiellä lokakuussa syttyneen palon tutkinnassa yhteistyösopimusta hyödynnettiin jälleen, kun palontutkintaa ryhdyttiin tekemään neljän pelastusviranomaisen muodostamalla tutkintaryhmällä.

Teksti:

Pasi Paloluoma, palopääällikkö

Turun Pansiontien suurpalo laittoi pelastuslaitoksen valmiuden koetukselle

lokakuun 21. päivänä kello 13.47 pelastuslaitos sai palohälytyksen osoitteeseen Pansiontie 4, Turku. Ensimmäinen hälytys tuli automaattisen paloilmittimen välityksellä. Hyvin pian, alle minuutissa, alkutiedot hälytykseen tarkentuivat ja pelastuslaitos sai hälytyksen suureen rakennuspaloon.

Ensimmäisten yksiköiden saavuttua kohteeseen selvisi, että palo oli kehittynyt jo varsin pitkälle, rakennuksen räystääiden alta tuli mustaa savua ja savunmuodostus oli erittäin runsasta. Pelastuslaitos antoi savunmuodostuksen vuoksi vaaratiedotteen ja pyysi poliisia katkaisemaan Pansiontien ja Nosturinkadun liikenteen.

Palon alkaessa pelastuslaitoksen MIRG-ryhmä oli harjoittelemassa laivalla Turun satamassa. Harjoitus keskeytettiin ja ryhmä valmistautui siirtymään palopaikalle. Kohteen saavutti ensimmäisenä keskuspalooasemalta hälytykseen lähtenyt Raision pelastusyksikkö, joka oli MIRG-ryhmän harjoituksen aikana Turussa.

Kohteen opastuksen ja pelastusyksikön tiedustelun avulla varsinainen palokohde paikallistettiin nopeasti. Sankka savu peitti ajoittain kokonaan palavan rakennuksen piha-alueen ja läheisen Pansiontien risteyksen, näkyvyys oli huono. Paikalle saapuvia pelastusyksiköitä pyydettiin lähestymään kohdetta sataman suunnasta ensimmäisten pelastusyksikköjen ajettua läpi savupilven.

Kohteesta tavoitettiin vakavasti loukkaantunut henkilö, joka ohjattiin ensihoitoon ja vietiin sairaalaan.

Savusukelluksen aloittanut pelastusryhmä kohtasi voimakkaan palon ja siirtyi jo alkuvaiheessa käyttämään järeää sammutussuihkua. Pelastusryhmä joutui kuitenkin pian perääntymään palon voimakkuuden ja rakenteiden pettämisen vaaran vuoksi jatkaen sammuttamista järeällä suihkulla ulko-ovelta. Pian tämän jälkeen palavan hallin nosto-ovia lähti liitoksistaan pudoten alas.

Alkutiedustelussa saadun tiedon mukaan rakennuksen korkeassa osassa oli rengasvarasto ja erittäin suuri palokuorma. Pelastuslaitoksen tavoitteena oli rajoittaa palo rakennuksen sataman puoleiseen matalaan osaan alueelle, josta palo oli saanut alkunsa.

Rakennus oli suuri kerrosalaltaan yli 6000 neliömetrin kokoinen vuonna 1965 valmistunut alun perin kulkuneuvojen suoja- ja huoltorakennukseksi tarkoitettu rakennus, jossa oli tapahtumahetkellä useita yrityksiä ja kolme asuinhuoneistoa. Yritykset olivat keskittyneet pääsääntöisesti erilaisiin autopalveluihin.

Rakennusta oli vaikea lähestyä pelastuslaitoksen kalustolla. Lähestymistä vaikeuttivat muun muassa aidat, jätelavat, romuautot ja junarata.

Lähistöllä töissä olleen kaivinkoneen kuljettaja tarjosi raivausapua. Sen avulla saatiin raivattua tilaa

pelastuslaitoksen kalustolle, mutta työ oli hidasta. Palo oli jo alkuvaiheessa päässyt kehittymään suureksi ja rakennus oli sammutusteknisesti haastava. Palo eteni nopeasti rakennuksen 2-kerroksisen osan suuntaan kohti rengasvarastoa, eikä rajoittamisessa onnistuttu.

Katolla ja rakennuksen sisällä olleet sammutusmiehet vedettiin pois pelastaen sammutuskalustoa rakennuksesta ja sen läheisyydestä. Pelastusjoukot ryhmitettiin uudelleen, tavoitteena estää palon leviäminen ympäröiviin rakennuksiin. Raivaustöissä mukana ollut kaivinkone oli suuri apu sammutustöissä.

Uusi rajoituslinja päätettiin tehdä rakennuksen vielä palamattomaan päähän kohtaan, jossa rakennus voitiin katkaista kaivinkoneella. Tässä onnistuttiin ja rajoituslinja piti. Loppuosa rakennuksesta säästy palolta, ja koneet ja laitteet saatiin pelastettua.

Voimakas savunmuodostus

Palosta kulkeutui savua etenkin alkuvaiheessa myös viereisiin kerrostaloihin, joista osa oli vielä rakennusvaiheessa ja tyhjillään. Savun terveysvaikutusten tiedustelu annettiin tehtäväksi ensihoidon kenttäjohtajalle ja ensihoidolle. Tiedustelun tuloksena päätettiin tyhjentää lähistön kaksi rakennusta.

Sosiaalitoimi järjesti tilapäismaajoituksen sitä tarvitseville ihmisille. Palon ollessa suurimmillaan

Poiminta vuodelta 2020

etenkin rengasvaraston palaessa savunmuodostus oli runsasta, mutta suurin osa palokaasuista oli kuumia ja tässä vaiheessa savu kulkeutui enimmäkseen suoraan ylöspäin. Suuren savunmuodostuksen vuoksi sammutustöiden aikana tehtiin tiedustelua etenkin alueella, jonne savua kulkeutui.

Koska sammutustyö kesti pitkään, savun lämpötila laski iltaa kohti ja savua sekä savun hajua kulkeutui kauas palopaikalta kilometrien päähän. Voimakas savunmuodostus ja tiedon puute erityisesti palon alkuvaiheessa aiheutti joissakin ihmisissä tyytymättömyyttä pelastuslaitoksen toimintaa kohtaan.

Palon jälkeen tehtiin savun vaikutusalueella oleville lähialueen työntekijöille, asukkaille sekä evakuoitujen talojen asukkaille kysely häiriötilanteessa toimimisen kehittämiseksi yhteistyössä Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön kanssa.

Palo sai valtakunnallisesti suurta huomiota

Kauas näkyvä palo kaupungin keskustan tuntumassa arkena keskellä päivää keräsi paljon katseilijoita ja aiheutti suurta mielenkiintoa myös valtakunnallisesti. Jo heti palon alkuvaiheessa paine tiedottamiseen ja viestintään oli suuri. Moni pelastuslaitoksen puhelin ruuhkautui median yhteydenottoita pelastusyksiköiden vasta saavuttua kohteeseen. Pelastuslaitoksen tilannekeskus valmisteli ja lähetti alkuvaiheen vaaratiedotteet ja mediatiedotteet onnettomuuspaikalta saatujen tilannetietojen perusteella.

Pelastuslaitos pyysi ensiviesteissä ihmisiä välttämään onnettomuuspaikkaa ja antamaan pelastuslaitokselle työrauhan.

Kun tilannepaikalle saatiin lisäresursseja viestintään, lähetettiin pelastuslaitoksen Twitter-tilillä ensimmäistä kertaa tilannekatsauksia livevideoina paikan päältä. Viestit menivät hyvin läpi mediassa ja Lounais-Suomen poliisi auttoi omalla viestinnällään kehottamalla ihmisiä pysymään etäällä palopaikasta.

Viranomaisten viestejä jaettiin kiittävästi, ja ne tavoittivat paljon ihmisiä. Pelastuslaitoksen viestintä huomioitiin myös sisäministeriössä ja sisäministeri **Maria Ohisalo** kannusti pelastuslaitosta kiittäen aktiivisesta viestinnästä.

Yhtymälähtö lähellä – poikkeuksellisen suuri palo työllisti laajasti eri toimijoita

Rakennuksen rengasvaraston palaessa avopalona riski palon leviämiseen oli olemassa. Lämpösaateily oli kova ja junaradan toisella puolella olevasta kiinteistöstä tuli hätäkeskuksen kautta ilmoitus rikkoutuneista ikkunoista. Kyseinen suuri rakennus oli omatoimisesti tyhjennetty ihmisistä. Paloalueen ulkopuolella tehtiin tiedustelua leviämisuhkaa silmällä pitäen.

Pelastuslaitoksella annettiin päälystön vapaavuorohälytys ja käynnistettiin pelastustoiminnan johtokeskuksen perustaminen. Pelastustoiminnan johtokeskuksessa käynnistettiin operaatiosuunnittelu varautuen palon leviämiseen ja mahdolliseen hälytysvasteen korottamiseen ns. yhtymälähdöksi.

Vaikka palo ei levinnyt ympäristöön eikä yhtymälähtöä tarvinnut hälyttää, tulipalon sammutustyöhön ja sen vaikutusten rajoittamiseen sekä jälkiselvittelyyn osallistui iso joukko eri viranomaisia ja pelastuslaitoksen sidosryhmiä. Pelastuslaitoksen tilannekeskuksella oli merkittävä rooli resurssien hälyttämisessä ja tukitoimissa.

Palon vuoksi tehtiin laajoja valmiussiiroja ja paikalle tuli pelastusyksiköitä myös kauempaa. Pelastustöihin osallistui sidosryhmät mukaan lukien arviolta noin 250 henkilöä.

Sammutusveden tarve oli poikkeuksellisen suuri, eikä vesikatkoilta

vältytty. Sammutusvettä käytettiin yli 2 200 kuutiota ja sitä otettiin vesiasemilta, paloposteista ja merestä. Vesihuoltoon osallistui sammutustöiden aikana 20 säiliöajoneuvoa. Sammutusvesien kulkeutumista ja vaikutuksia selvitettiin jo palon aikana yhteistyössä vesilaitoksen ja ympäristöviranomaisen kanssa.

Nesteen jalostamolta saatiin kohteeseen vaahtonestettä, jota ei kohteessa kuitenkaan käytetty. Myös poliisi hälytti henkilöstöään vapaalta töihin varautuen laajempiin evakointeihin ja eristämiseen.

Palosta aiheutui suuret taloudelliset vahingot. Tulipalon tutkinta käynnistettiin useamman pelastusviranomaisen voimin yhteistyössä Satakunnan pelastuslaitoksen sekä poliisin kanssa. Pelastuslaitoksella kerättiin sammutustoimintaan osallistuvilta henkilöiltä palautetta ja järjestettiin alustava palautetilaisuus tavoitteena toiminnan kehittäminen.

Palon sammuttaminen oli koko pelastuslaitoksen henkilökunnan, sopimuspalokuntien sekä lukuisien eri toimijoiden yhteinen ponnistus, ja siinä onnistuttiin menettämättä ihmishenkiä.

Teksti:

*Petri Nenonen,
tehtävää johtanut päivystävä
päällikkö*

Merkittäviä pelastustehtäviä vuonna 2020

- 3.2. Turussa oli Maarian padon tulvatilanne.
- 9.–10.2. Talvimyrskystä aiheutui 211 vahingontorjuntatehtävää.
- 22.–23.2. Talvimyrskystä aiheutui 230 vahingontorjuntatehtävää, joista osa liittyi meriveden korkeuden nopeaan nousuun.
- 31.3. Saharakennus paloi Salossa.
- 13.4. Maskussa Intolantiellä sattui broilerkasvattamon palo, jossa menehtyi siipikarjaa arviolta 7000 kappaletta.
- 17.6. Turussa sattui Kupittaalla rakennuksen kattopalo, jossa oli tulipalon lisäksi kaasusäiliöiden räjähdysvaara.
- 28.6. Varsinais-Suomessa oli kolmen tunnin aikana 9 keskisuurta ja useita pieniä hälytystehtäviä. Osa tehtävistä aiheutui salamaiskuista.
- 17.9. Aila-myrskystä aiheutui 437 vahingontorjuntatehtävää. Tilannetta johti keskusasemalle perustettu pelastustoimen johtokeskus (Pel-JOKE).
- 20.9. Pelastushenkilöstö osallistui Viking Amorella -aluksen meripelastustehtävään.
- 9.10. Salossa sattui Meriniitynkadun rakennuspalo.
- 17.10. Kaarinassa sattui suuren varaston palo. Samaan aikaan paloi Turussa Kårenin rakennuksessa.
- 21.10. Turussa oli Pansiontien rakennuspalo.
- 23.10. Valtatiellä Laitilassa tapahtui säiliörekan ulosajo. Öljyntorjuntatyöt jatkuivat kohteessa useita viikkoja.
- 21.11. Pelastushenkilöstö osallistui Viking Grace -aluksen meripelastustehtävään.

Toimintavalmius ja suorituskyky säilyivät hyvinä hankalasta tilanteesta huolimatta

Kulunut vuosi on ollut monessa mielessä ajanjakso, joka jää historiaan. Keväällä Suomeenkin saapunut maailmanlaajuinen pandemia vaikutti merkittävästi myös pelastuslaitoksen arkeen. Samaan aikaan piti huolehtia henkilöstön terveydentilan ja suorituskyvyn ylläpitämisestä ja ammattitaitoisen avun tuottamisesta asiakkaille. Operatiivisen palvelualueen henkilöstö yhdessä sopimuspalokuntien ja toimenpidepalkkaisten palomiesten kanssa kuitenkin osoitti olevansa todellinen kriisiorganisaatio, joka kykenee toimimaan tehokkaasti kaikissa olosuhteissa.

Vuoden aikana pelastustoiminnan ja ensihoidon henkilöstö suoritti yli 45 000 tehtävää, joissa kaikissa oltiin tekemisissä asiakkaiden kanssa. Hyvän ammattitaidon ja asianmukaisen suojautumisohjeiden noudattamisen ansiosta pelastus- ja ensihoitohenkilöstössä ei ilmaantunut juurikaan varsinaisia koronaan sairastumisia. Varotoimenpiteenä henkilöitä oli vuoden

aikana runsaasti suojaväistössä tai karanteenissa, mutta varsinaiselta epidemialta vältyttiin.

Hyvää toimintavalmiutta ja kehitystyötä

Ensihoitotoiminnan ja pelastustoiminnan toimintavalmius sekä suorituskyky säilyivät hankalasta tautitilanteesta huolimatta hyvällä tasolla. Toimintavalmiusajat täyttivät pääosin niille asetetut vaatimukset ja joiltain osin jopa paranasivat.

Varsinais-Suomen alueen viranomaisilla on ollut varsin tiivis ja toimiva yhteistyö. Päivittäisten onnettomuuksien ja erilaisten tutkintojen ja konsultaatioiden lisäksi yhteistyötä on lisätty määrääjain tapahtuvan tiedonvaihdon myötä (MoviTike-toiminta). Tilaisuuksien myötä keskinäinen tiedonvaihto vahvistuu ja samalla voidaan ennakoita tulevia tapahtumia useiden eri viranomaisten näkökulmasta. Lisäksi yhteistyö pelastuslaitoksen, sopimuspalokuntien ja toimenpidepalkkaisten palomiesten välillä toi-

mii hyvin. Yhteistyönä on kehitetty muun muassa VPK-YT-ryhmän kanssa esimerkiksi sopimuspalokuntien työsuojelutoimintaa.

Kärkiyksiköitä käyttöön

Vuoden aikana valmisteltiin pelastustoimen palvelutasopäätöstä vuosille 2021–2024. Palvelutasopäätös luo pohjan pelastustoiminnan käytännön työlle. Uusina asioina palvelutasopäätöksessä on pelastustoiminnan palveluyksikön osalta huomioitu asiakaspalvelua nopeuttavat kärkiyksiköt, joita otettiin käyttöön joulukuussa Turun Jaanin paloasemalla ja Halikon VPK:ssa. Vuonna 2021 on tarkoitus ottaa kärkiyksikkö käyttöön myös Pöytyällä Karinaisten VPK:lla. Kärkiyksikköhankkeiden tavoitteena on nopeuttaa asiakaspalvelua ja toimintavalmiusaikoja sekä kehittää käytännön pelastustoimintaa. Kärkiyksiköiden toimintaa ja jatkoa arvioidaan vuoden 2021 lopussa.

Operatiivinen toiminta

PELASTUSTOIMINTA

Tilannekeskusta kehittää jatkuvasti

Pelastuslaitoksen tilannekeskusta (Tike) on kehitetty merkittävästi aikaisempina vuosina. Kehittämis- tahti jatkui hyvänä myös vuonna 2020. Erilaisten toimintamallien ja tietoteknisten apuvälineiden lisäksi Tiken kehittämisessä panostettiin erityisesti henkilöstöön. Koronapandemian alusta elokuun loppuun Tikeä vahvistettiin virka-aikana erillisellä päivystävällä palomestarilla (Tike P3), henkilöt tehtäviin tulivat pääsääntöisesti valvonnan palveluyksiköstä. Virka-ajan ulkopuolella Tike P3:na toimi aikaisempien vuosien tapaan toinen työvuoron päivystävistä palomestareista. Marraskuun alusta tilannekeskuksen päivystävä palomestari korvattiin kokeiluluonteisesti palo esimiehellä (Tike P4). Kokeilu kestää 31.5.2021 asti ja keväällä 2021 päätetään toiminnan jatkosta. Syksyn aikana otettiin käyttöön myös pelastustoiminnan johtamisen käsikirja, johon on koottu kaikki pelastustoiminnan johtamiseen liittyvät ohjeet ja toimintamallit.

Myrskyjä, isoja rakennuspaloja ja meripelastustehtäviä

Vuoden aikana Varsinais-Suomessa oli hieman yli 9000 pelastustehtävää. Yhtenä vuoden merkittävimmistä tehtävistä voidaan pitää lokakuussa Turussa Pansion tiellä sattunutta liike- ja autokorjaamora- kennuksen paloa. Tavanomaisten tehtävien lisäksi vuoden aikana oli useita myrskyjä sekä neljä MIRG-tehtävää, joista kaksi kohdistui Ahvenanmaalle matkustajaristeilijöiden karilleajoihin.

Henkilöstövaihdoksia ja osaamisen kartoitusta

Kesäkuun alusta pitkään pelastustoiminnan palveluyksikköä johtanut aluepalopäällikkö **Kari Alanko** siirtyi Pirkanmaan pelastuslaitoksen palvelukseen ja **Sebastian Holm** aloitti aluepalopäällikön viransijaisena. Vuoden aikana kahteen vapautuneeseen päivystävän palomestarin virkaan valittiin uudet henkilöt määräaikaista ja kuusi palomiehen virkaa täytettiin vakituisesti.

Vuonna 2020 pelastustoiminnan palveluyksikössä aloitettiin osaamisen kartoittaminen. Toiminta aloitettiin päätoimisen henkilöstön osalta pelastajan perustaidoista, savusukellusosaamisesta ja tieliikennepelastamisesta. Savusukellusosaamista kartoitettiin keväällä ja tieliikenneosaamisen pariin siirryttiin syksyllä. Tieliikennepelastamisen kartoitukset jatkuvat vuonna 2021.

Sopimuspalokunnat ja toimenpidepalkkaiset palomiehet tärkeässä roolissa

Sopimuspalokunnat ja toimenpidepalkkaiset palomiehet muodostavat ison osan pelastustoiminnan pelastus-, evy- ja huoltotoimintaa. Maakunnan alueella toimii yli 1700 koulutettua sopimuspalokuntien ja toimenpidepalkkaisten palokuntien henkilöä, jotka tuottavat pelastus- ja ensivastepalveluja koko maakunnan alueella. Pelastuslaitos kehittää yhteistyötä sopimuspalokuntien kanssa muun muassa VPK-YT-ryhmän, määräaikaisten päällikkökokousten, VPK-yhdys-

henkilöiden ja työturvallisuutta edistävän työryhmän avulla.

Sopimuspalokuntien ja toimenpidepalkkaisten osalta koronapandemia pysäytti käytännön harjoitustoiminnan keväällä lähes täysin. Kesällä ja syksyllä käytännön harjoitustoimintaa päästiin jatkamaan rajoitukset huomioiden. Pelastuslaitos järjesti vuoden aikana sopimuspalokunnille useita etänä pidettyjä luentoja ja infotilaisuuksia. Etänä järjestetyt tilaisuudet koettiin toimiviksi ja niitä jatketaan vuonna 2021. Koronapandemiasta huolimatta sopimuspalokunnat osallistuivat aktiivisesti hälytystehtävien hoitamiseen. Sopimuspalokuntien osalta tehtäväpiikkejä osui etenkin talvi- ja syysmyrskyjen vahingontorjuntatehtävien hoitamiseen.

Teksti:

Juha Virto, pelastuspäällikkö

Sebastian Holm, aluepalopäällikkö

Tehtävämäärät laskivat edellisvuoteen verrattuna

Pelastuslaitoksen ensihoito- toimintaa ja -valmiutta ohjataan sairaanhoitopiirin palvelutasopäätöksen kautta, joka on tehty viime vuosina aina kalenterivuoden mittaiseksi. Ajallisesti lyhyt aikaikkuna ei mahdollista pidemmän ajan strategista suunnittelua esimerkiksi ensihoitotoiminnan kehittämiseksi. Tämä on kuitenkin se linja, jolla mennään. Kulunut vuosi oli ensihoidon kannalta vähintäänkin erikoinen. Alkuvuonna tehtävämäärissä näkyi vähentymistä, jonka syitä arvioitiin alkuvuodesta. Tämän työn aikana iski korona, joka sekoitti asioita lisää. Ensihoitajat ja ensihoidossa toimivat palomiehet olivat jatkuvasti koronatilan etulinjassa ja tilanne hankaloitui, kun kesä eteni. Työn tuoman rasituksen lisäksi raskaat koronasuojavarusteet aiheuttivat lisäkuormaa. Jälkikäteen tarkasteltuna voidaan hyvillä mielin todeta, että ensihoitajat ja ensihoidossa toimivat ovat todellisia poikkeusolojen ensihoidon ammattilaisia. Tämä näkyi muun muassa siinä, että varsinaisia todennettuja koronatapauksia oli omassa henkilöstössä toimintavuoden aikana vain muutama. Tämä on merkittävä havainto osaamisen ja suojava- rusteiden merkityksestä varsinkin kun tehtäviä suoritettiin pandemian aikana lähes 30 000.

Vuonna 2020 ensihoitotyötä tehtiin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Koronaoloissa työskentely on alun hämmennyksen ja epätietoisuuden jälkeen muuttunut normaaliksi toiminnaksi. Tämän poikkeuksellisen ajan normalisoinnin taustalla

oli ensihoitajiemme uskomaton kyky sopeutua muutokseen nopeasti sekä muokata toimintaansa olosuhteisiin sopivaksi, vaikka toimintaa ohjaavat ohjeet muuttuivat hyvinkin nopealla tahdilla. Tämä on osoitus ensihoitajiemme rautaisesta ammattitaidosta. Tällä hetkellä korona on läsnä, mutta sen aluksi mukanaan tuoma haaste on arkipäiväistynyt ja toiminta on vakiintunut uudeksi arjeksi. Ensihoitoa tehdään aina puutteellisin ennakotiedoin ja infektioiden uhka on aina ollut läsnä. Tässä pandemiatilanteessa toimimme koulutuksemme mukaisella kotikentällämme, joten kaikenlainen suojaus ja turvautuminen tehtävillä ja tehtävien ulkopuolella sujui luontevan ammattimaisesti. Kiitämme jokaista ensihoidossa työskennellyttä ammattilaistamme erinomaisen hyvin tehdystä työstä!

Kehitystyötä koronasta huolimatta

Toimintaa on kehitetty eteenpäin muuttuneesta toimintaympäristöstä huolimatta. Merkittävimpänä ja varmasti näkyvimpinä oli työnimen ”Ehostus” saanut kokonaisvaltainen rakenteiden arviointi sekä toiminnan kehittäminen notkeampaan ja yksilöiden mahdollisuuksia lisäävään suuntaan. Tässä vallitsevassa tilanteessa kokonaiskuormitus osoittautui liian suureksi ja uudistuksen eteenpäin viemisessä otettiin aikalisä. Kokonaisuudessaan kaikkea ei laitettu tauolle, vaan vuoden 2021 alusta saimme kauan tavoitellut erilliset koulutuspäivät sovitettua työvuorolistaan

mukaan. Pienempinä asioina on viety eteenpäin viranomaisvaatimuksena tullutta LOVe-lupaa, joka saatiin aikataulussa maaliin. Lisäksi työntekijöiden vaatimuksena tullutta työturvallisuutta parantavaa ajokorttiluokan muutosta on viety eteenpäin.

Yhteistyöstä voimaa

Yhteistyötä on edelleen kehitetty ensihoidon kentällä toimivien organisaatioiden kesken. Pelastuslaitoksen sisällä yhteistyö eri palveluyksiköiden välillä on aktiivista ja jatkuvasti kehittyvää. Ensihoitamme ovat muun muassa ahkeria paloriskiasunnoista raportoijia ja näin omalla toiminnallaan parantavat merkittävästi strategiaamme mukaista maakunnallista turvallisuutta. Pelastustoiminnan palveluyksikön kanssa yhteistyö on päivittäistä ja sujuvaa. Toivomme, että tulevien ensihoidon koulutuspäivien myötä yhteistyötä pystytään entisestään syventämään, jotta pelastuslaitoksen sisäistä osaamista pystytään jakamaan paremmin.

Ulkoisten toimijoiden osalta merkittävämpänä asiana oli pelastuslaitoksen ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin välisen yhteistyösopimuksen päivitys. Sopimuksen punaisena lankana on vahva yhdessä ja yhteistyössä tekemisen henki. Vaikka yhteistyö ja keskusteluyhteys organisaatioidemme välillä on ollut aina hyvää, uskomme, että tämän sopimuksen myötä kehitystyötä pystytään

tekemään jatkossa systemaattisemmin ja pitkäjänteisemmin. Turun ammattikorkeakoulun kanssa jatkui jo pitkään käynnissä ollut yhteistyö valmiiden ammattilaisten ja opiskelijoiden yhteisharjoituksilla sekä opiskelijoiden osaamisen ja työelämävalmiuksien kehittämisessä. Tällä yhteistyöllä halutaan madaltaa kynnystä opiskelijoiden siirtymisessä työelämään. Molem-

millä organisaatioilla on halu syventää yhteistyötä entisestään.

Tehtävämäärät laskivat vuonna 2020 noin kolme prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kokonaisuutena muodostui noin 36 000 tehtävää. Pudotus johtui keväisestä yhteiskunnan alasajosta koronarajoitusten muodossa. Akuuttien sairastumisten määrä pysyi ennallaan, mutta ihmisten aktiivisuu-

desta johtuvat ensihoidolliset tehtävät vähenivät. Näitä olivat muun muassa liikenneonnettomuudet ja kaatumiset sekä viikonloppuiltoihin ja -öihin ajoittuneet tehtävät. Kesän jälkeen nämäkin palasivat koronaa edeltävälle tasolle.

Teksti:

*Juha Virto, pelastuspäällikkö
Vesa Jyrkkänen, ensihoitopäällikkö*

Kuva: Kristian Eloluoto

HEMS – Helicopter Emergency Medical Services

*Teksti: Juha Taavelli,
vanhempi HEMS-pelastaja*

Vuonna 2020 koronapandemia vaikutti huomattavasti HEMS-toimintaan. Omaa henkilökuntaa suojeltiin virukselle altistumiselta monin eri keinoin. Näin pienellä miehistöllä toimittaessa ei ole varaa koronakaranteeneihin tai toiminta pysähtyy. Tästä johtuen lento-toiminnassa pakollisia simulatorikoulutuksiakin piti peruuttaa. Monille uusittaville kelpoisuuksille myönnettiin poikkeuksellisesti jatkoaikaa. Paluulentoja käytettiin hyödyksi joidenkin harjoitteiden tekemiseen.

Uudet lääkäriyksiköt käyttöön joulukuussa

FinnHEMS vastaanotti hankkimansa kolmannen sukupolven lääkäriyksiköt. Autojen suunnittelussa kiinnitettiin enenevässä määrin huomiota miehistön työturvallisuuteen. Etenkin takana istuvan lääkärin turvallisuus on parantunut huomattavasti edellisiin malleihin nähden. Toisinaan kun huonot sääolosuhteet poissulkevat

lentämisvaihtoehdon, on autolla liikkuessamme lähes poikkeuksetta pimeää ja huono keli. Auton tekniikka sisältää paljon kuljettajaa avustavia toimintoja ja siten alentaa kuljettajan työkuormaa parantaen miehistön vuorovaikutusta ja siten tilannetietoutta. Vaikutus on samantapainen kuin autopilotin käyttö lennettäessä helikopterilla. Työkuorma laskee ja tällöin havaintokyky, vireys ja tilannetietoisuus tehostuvat.

Tehtävämäärät, peruutukset ja konsultaatiot vähenivät

Vuonna 2020 tehtäviä kertyi 2202. Se on vähemmän kuin vuonna 2019, mikä johtunee paljolti hälytysjärjestelmän (Erica) kehitymisestä. Tehtävien peruutukset vähenivät myös huomattavasti. Konsultaatioita lääkäreille kertyi 1991 kappaletta. Tässäkin oli hie- man vähennystä edelliseen vuoteen nähden, johtuen siitäkin, että konsultaatio-ohjetta on muutettu. Helikopterin ja auton käyttö tehtä-

vämäärällisesti meni tänäkin vuonna aika lailla puoliiksi.

Omistajaohjaus valtiolle ja SHT tytäryhtiöksi

Vuonna 2020 FinnHEMS Oy siirtyi sairaanhoitopiireiltä valtion omistukseen. Yhtiön omistajaohjauksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö. Loppuvuodesta FinnHEMS osti eteläisiä tukikohtia operoivan lento-operaattori Skär- gårdshavets Helikoptertjänst Ab:n (SHT) tytäryhtiökseen. Kauppa on ensiaskel FinnHEMSin omaan lentotoimintaan. Omistajanvaihdoksella ei ollut vaikutusta henkilöstön työsuhteisiin. Kun tarkastellaan koko maan HEMS-toimintaa, on tulevaisuudesta vielä monia avoimia kysymyksiä ratkaistavana. Kaiken kaikkiaan viime vuodet ovat kasvattaneet HEMS-pelastajista ilmailualan ammattilaisia. Toivottavaa on, että kokeneelle ja osaavalle henkilöstölle olisi tulevaisuudessakin olemassa hyviä vaihtoehtoja omalle työuralleen.

Yhteydenpito sopimuspalokuntien ja pelastuslaitoksen välillä toteutui koronavuonna etäyhteyksin

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen alueella toimii 66 sopimuspalokuntaa ja viisi toimenpidepalkkaista palokuntaa. Sopimuspalokuntien hälytysosastoihin Varsinais-Suomessa kuuluu yli 1700 henkilöä.

Digiloikka koulutukseen ja yhteydenpitoon

Osaamista sopimuspalokunnissa ylläpidettiin vuoden alkuun laadittuja viikkoharjoitusohjelmia soveltaen. Harjoituksia on pidetty oppitunteina etänä erilaisia sovelluksia käyttäen. Koulutustilaisuuksia ovat järjestäneet Pelastusopisto, pelastuslaitos, Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto ja Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund (FSB). Etäkoulutukset ovat saaneet hyvän vastaanoton ja ovat tulevaisuudessa varmasti merkittävässä roolissa koulutuksen saralla.

Käytännön fyysinen harjoittelu on ollut rajoitetumpaa. Pakollisia harjoituksia ja palokaluston välttämättömiä huoltoja on toteutettu pienryhmissä kasvomaskeja käyttäen. Koronapandemia on vaikuttanut kaikkeen palokuntatoimintaan merkittävästi. VPK:laiset ovat koronajärjestelyiden puitteissa osallistuneet koulutuksiin ja harjoituksiin maakunnan alueella yli 53 000 tuntia. Turvallisuusviestintää ja alkusammutuskoulutuksia paloasemilla ei kokoontumisrajoitusten vuoksi juurikaan pidetty.

Peruskoulutusjärjestelmän mukaiset kurssit Varsinais-Suomen

pelastuslaitoksen sopimuspalokunnille hoidetaan ostopalveluna. Länsi-Suomen Pelastusalan Liitto (LSPeL) järjesti 14 kurssia, joissa oli mukana 276 osallistujaa, ja ruotsinkielisellä alueella Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund järjesti yhden kurssin, jolla oli 22 osallistujaa. Näiden lisäksi pelastuslaitos on järjestänyt etäkoulutuksia, joiden aiheina on ollut muun muassa johtamisen käsikirja, korkean paikan työskentely, pikaviestipalvelu, uudet yksikötunnukset sekä siviilivalmius ja varautuminen.

Savusukeltajien FireFit-kuntotestaukset tehtiin Paavo Nurmi -keskuksessa koronaeritysjärjestelyin. Fyysisen toimintakyvyn testauksen suoritti hyväksytysti yhteensä 341 henkilöä.

Yhteydenpito pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien välillä

Yhteydenpito kuluneena vuonna sopimuspalokuntien ja pelastuslaitoksen välillä on hoidettu etäyhteyksiä käyttäen. Tiedotustilaisuuksia ja koulutuksia on pidetty etänä Skypea ja sittemmin Teamsin välityksellä merkittävä määrä. Keskiössä on koko vuoden 2020 ajan ollut koronaviruksen aiheuttamista toimintatapojen muutoksista tiedottaminen ja ohjeistukset virustartunnoilta suojautumiseen. Asiassa onkin onnistuttu varsin hyvin, koska paloasemien henkilöstö on pysynyt terveenä ja hälytystehdävät on hoidettu asianmukaisesti.

Kuva: Jarkko Jääskeläinen

Varsinaisia vuosisuunnitelman mukaisia VPK-päällikkökokouksia on pidetty kaksi. Tämän lisäksi säännöllisesti kokoontuva pelastuslaitoksen VPK-YT-ryhmä on käsitellyt asioita pelastuspäällikkö **Juha Virton** johdolla. YT-ryhmässä pohditaan toiminnan kehittämistä, ajankohtaisia asioita sekä tulevaisuuden näkymiä pelastustoimen tiimoilta. Arkista yhteydenpitoa sopimuspalokuntien ja aluepelastuslaitoksen välillä päivittäisissä asioissa hoitavat VPK-yhdyshenkilöt alueittain.

Varsinais-Suomen sopimuspalokunnat ovat olleet aktiivisia ja ovat onnistuneet erinomaisesti hoitamaan pelastustehtävät vaikeasta koronatilanteesta huolimatta. On myös muistettava, että VPK-yhdistyksissä toimii hälytysosastojen lisäksi nuoriso-osastoja, naisosastoja ja useissa palokunnissa myös veteraaniosasto. Nämä ovat operatiivisen toiminnan lisänä tukemassa ja kasvattamassa uusia osajia.

Teksti:

Olli Lehtisalo, asemamestari

Sopimuspalokunnat

Sopimuspalokunnat eli VPK:t muodostavat vakinaisen ja toimenpidepalkkaisen henkilöstön kanssa Varsinais-Suomen pelastustoimen.

Loimaan seudun

Auran VPK
 Karinaisten VPK
 Kosken VPK
 Marttilan VPK
 Metsämaan VPK
 Oripään VPK
 Pöytyän VPK
 Tarvasjoen VPK
 Yläneen VPK
 Yläneen kirkonkylän VPK

Salon seudun

Salon VPK
 Halikon VPK
 Hirvelän seudun VPK
 Kiihtävän VPK
 Kiskon VPK
 Kuusjoen VPK
 Muurlan VPK
 Perniön VPK
 Perttelin VPK
 Somerniemen VPK
 Suomensjärven VPK

Turunmaan

Hitis Kyrkoby FBK

Houtskärs FBK
 Iniö FBK
 Kimito FBK
 Korpo och Norrskata FBK
 Lielax FBK
 Nagu FBK
 Pargas FBK
 Rosala FBK
 Västanfjärds FBK

Turun seudun

Askaisten VPK
 Jäkärlän VPK
 Kaarinan VPK
 Kaks Kerran VPK
 Kuusiston VPK
 Lemun VPK
 Liedon VPK
 Maarian VPK
 Maskun VPK
 Merimaskun VPK
 Naantalin VPK
 Nousiaisten VPK
 Paattisten VPK
 Paimion VPK
 Piikkiön VPK
 Raision VPK

Rantakulman VPK
 Ruskon VPK
 Rymättylän VPK
 Sauvon VPK
 Turun VPK
 Vahdon VPK

Vakka-Suomen

Kalannin VPK
 Karjalan VPK
 Kustavin VPK
 Laitilan VPK
 Lokalahden VPK
 Mietoisten VPK
 Mynämäen VPK
 Pyhämäen VPK
 Pyhärannan VPK
 Rautilan VPK
 Taivassalon VPK
 Uudenkaupungin VPK
 Vehmaan VPK

Toimenpidepalkkaiset palokunnat

Alastaron palokunta
 Dragsfjärdin palokunta
 Laitilan palokunta
 Loimaan palokunta
 Someron palokunta

Uusien paloasemien vihkiäisiä ei päästy koronan vuoksi viettämään

Varushuolto

Varushuollon toiminta jatkui Artukaisten paloasemalla edellisvuosien tapaan. Poikkeuksellisesta koronavuodesta huolimatta varushuollon toimintakyky pystyttiin säilyttämään koko vuoden ajan hyvällä tasolla, vaikka töiden määrä lisääntyikin jonkin verran.

Vakinaisen henkilöstön osalta korvaavia varuste- ja virkavaatehankintoja jatkettiin. Virkavaatteiden hankintamäärä oli noin 1000 nimitettä, ja arvoltaan ne olivat noin 30 000 €. Sopimuspalokunnille hankittiin noin 2400 varustetta vuoden 2020 aikana. Näiden hankintojen arvo oli yhteensä 207 000 €. Tämän lisäksi 82 uutta sopimuspalokuntien hälytysosastoihin tullutta henkilöä varustettiin kuluneen vuoden aikana.

Sammutusasuja ja virkavaatteita pestään varushuollossa vuosittain noin 4000 kpl. Muita töitä, kuten vaatteiden ja varusteiden korjauksia, brodeerauksia sekä ompelutöitä, tehtiin noin 5000 kpl ja tarroja ja painatuksia noin 3000 kpl. Koronaan liittyviä suojarusteita ja -aineita varushuollon kautta toimitettiin seuraavasti: kirurgisia maskeja 37 000 kpl, desinfiointiliinoja 15 000 kpl ja kertakäyttökäsineitä 15 000 kpl. Käsidesiä kului yli 600 litraa, ja tehtiinpä vielä omana työnä yli 400 kangasmaskiakin.

Kaluston kunnossapito

Pelastuslaitoksen korjaamo Turussa huolehtii alueensa kaikesta pelastuskaluston kunnossapidosta. Sopimuspalokuntien käytössä olevan kaluston kunnossapito on järjestetty koko laitoksen alueella kattavasti. Kaluston kunnossapidosta huolehtivat kalustonhoitajat. Korjaamohenkilöstöön kuuluu esimies ja kolme asentajaa sekä alueilla työskentelevät kahdeksan kalustonhoitajaa.

Kolmen uuden säiliöauton ja kolmen sammutusauton hankinnat mahdollistivat, kuten edellisinkin vuosina, ajoneuvojen kierrättämisen eri asemien välillä. Vuoden aikana siirrettiin/vuoden 2021 puolella tullaan siirtämään (osa suunnitellusta kierrosta tehdään vuoden 2021 puolella) 18 raskasta pelastusajoneuvoa asemalta toiselle suunnitellun ajoneuvokierron mukaisesti. Siirtojen yhteydessä tehtiin autojen kuntokartoitukset, tarvittavat muutostyöt, viestijärjestelmien asennukset ja tunnusten teippaukset.

Toimitilat

Askaisten paloasema: Maskun kunnan hanke, joka käsittää Askaisten entisten terveyskeskustilojen muuttamisen paloasemakäyttöön ja uudisrakennuksen rakentamisen näiden tilojen yhteyteen. Asema valmistui keväällä 2020 ja se tuli Askaisten sopimuspalokunnan käyttöön.

Kosken paloasema: Kosken kunta rakensi uuden paloaseman keskustan läheisyyteen Koskentien varteen. Paloasema valmistui syksyllä, ja tämän myötä Kosken VPK sai uudet nykyaikaiset tilat käyttöönsä.

Paloasemien vihkiäisiä ei ole koronan takia pystytty viettämään ja nyt ollaankin tilanteessa, jossa meillä on kolmen uuden paloaseman eli Kaks Kerran, Askaisten ja Kosken vihkiäiset odottamassa.

Rymättylän paloasema: Naantalikaupunki rakentaa Rymättylään uuden paloaseman, joka tulee vanhan aseman paikalle. Rakennustyöt alkoivat kesällä ja asema valmistuu aikataulun mukaisesti kesällä 2021. Uusi paloasema tulee Rymättylän sopimuspalokunnan käyttöön ja toivon mukaan tämän aseman vihkiäisiä päästään viettämään ajallaan.

Krossin paloasema: Kaarinan kaupunki rakentaa Krossin alueelle uuden paloaseman. Kaarinan kaupunginvaltuusto hyväksyi paloasemahankkeen ja 8,5 miljoonan euron kustannusarvion kuluneen vuoden aikana. Hanke etenee käytännössä niin, että vuoden 2021 aikana tehdään suunnittelutyötä ja kilpailutuksia. Näillä näkymin varsinainen rakentaminen voisi alkaa vuodenvaihteen tietämillä tai loppuvuodesta 2021.

Tekniset palvelut

Kalustonhankinta

Vuoden 2020 aikana otettiin käyttöön vuonna 2019 tilattuja uusia autoja seuraavasti: kolme säiliöautoa L13 (Lieto), Pa11 (Paimio) ja T13 (Turku) sekä kolme sammutusautoa La11 (Laitila), Pa11 (Paimio) ja So11 (Somero). Vuoden 2019 hankintaohjelmaan kuului myös öljyntorjunnan tarpeisiin suunniteltu vaihtolava-/nostinauto T38 (Turku) ja tämäkin saatiin käyttöön kuluneen vuoden aikana. Näiden lisäksi otettiin käyttöön kolme uutta ambulanssia ja kolme huoltoautoa.

Vuoden 2020 raskaan kaluston hankinnat käynnistettiin, ja autot valmistuvat alkuvuodesta 2021: sammutusautot N11 (Naantali), T11 (Turku) ja U11 (Uusikaupunki). Vuoden 2020 hankintaohjelmaan kuului myös kolme johtoautoa, jotka tulevat P2- ja P30-käyttöön, sekä Uuteenkaupunkiin sijoittuva yhdistetty vesisukellus- ja kemikaalintorjuntayksikkö. Näiden autojen valmistuminen ajoittuu keväeseen 2021.

Työn alla olleet neljä B-luokan öljyntorjuntavenettä ja yksi E-luokan öljyntorjuntavene valmistuivat kuluneen vuoden aikana. Öljyntorjuntasuunnitelman mukaisia hankintoja jatkettiin käynnistämällä neljän C-luokan öljyntorjuntaveneen hankintaprosessit. Nämä valmistuvat kesään 2021 mennessä.

Teksti:

Mikko Särmä, tekninen päällikkö

1. Pelastustoimen kustannusrakenne 2020
 2. Ensihoitopalveluiden kustannusrakenne 2020
 3. Talouden tunnuslukuja 2016–2020
 4. Suoritetut palotarkastukset 2016–2020
 5. Ensihoitotehtävät kiireellisyysluokittain vuosina 2016–2020
 6. Palokuolemat vuosina 2016–2020
 7. Merkittävimmät syttymissyöt vuosina 2016–2020
 8. Pelastustoimen tehtävämäärät vuosina 2017–2020
 9. Pelastustoimen tehtävämäärät vakinaisilla pelastusyksiköillä ja päiväpaloasemilla 2020
 10. Pelastustoimen tehtävämäärät onnettomuustyypeittäin 2017–2020
 11. Sopimuspalokuntien ja toimenpidepalkkaisten paloasemien tehtävämäärät 2020
-
1. Räddningsväsendets kostnadsstruktur 2020
 2. Akutvårdstjänsternas kostnadsstruktur 2020
 3. Ekonomiska nyckeltal 2016–2020
 4. Utförda brandsyner 2016–2020
 5. Akutvårdsuppdrag enligt brådskande natur åren 2016–2020
 6. Branddödsfall 2016–2020
 7. De vanligaste brandorsakerna 2016–2020
 8. Räddningsväsendets uppdragsmängder åren 2017–2020
 9. Räddningsväsendets uppdragsmängder vid ordinarie brandstationer och dagsbrandstationer 2020
 10. Räddningsväsendets uppdragsmängder enligt olyckstyp 2017–2020
 11. Uppdragsmängder för avtalsbrandkårerna och uppdragsavlönade brandkårerna 2020
-
1. Cost structure of the emergency services 2020
 2. Cost structure of the emergency care services 2020
 3. Financial key figures 2016–2020
 4. Fire inspections conducted 2016–2020
 5. Emergency care tasks per priority class 2016–2020
 6. Deaths in fires 2016–2020
 7. Most common causes of fire 2016–2020
 8. Emergency services tasks 2017–2020
 9. Emergency services tasks for permanent rescue units and day-time fire stations 2020
 10. Emergency services tasks per accident type 2017–2020
 11. Tasks for contract fire brigades and part-time fire brigades 2020

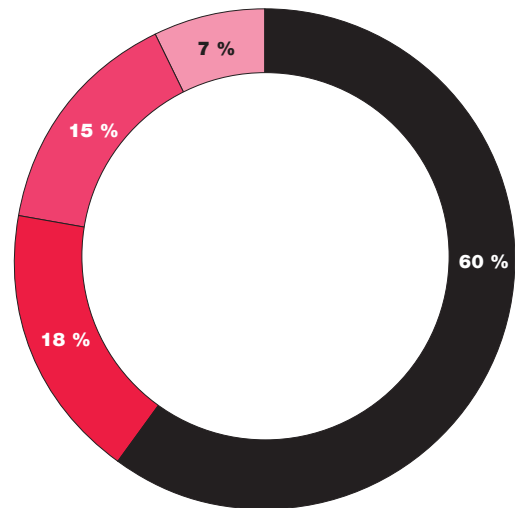
Pelastustoimen kustannusrakenne 2020 (pl. ensihoito)
Räddningsväsendets kostnadsstruktur 2020
Cost structure of the emergency services 2020 (excl. EMS)

Palkat / Löner / Wages

Palveluostot / Köp av tjänster / Procured services

Vuokrat / Hyror/ Rent

Muut kulut / Övriga kostnader/ Other expenses

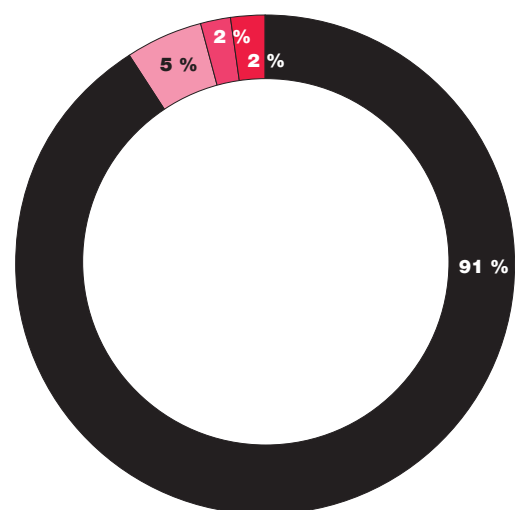
Ensihoitopalveluiden kustannusrakenne 2020
Akutvårdstjänsternas kostnadsstruktur 2020
Cost structure of the emergency care services 2020

Palkat / Löner / Wages

Palveluostot / Köp av tjänster / Procured services

Vuokrat / Hyror/ Rent

Muut kulut / Övriga kostnader/ Other expenses

Talouden tunnuslukuja 2016–2020**Ekonomiska nyckeltal 2016–2020****Financial key figures 2016–2020**

Tunnuslukuja / Nyckeltal / Key figures	2016	2017	2018	2019	2020
Varsinais-Suomen asukasluku Antalet invånare i Egentliga Finland Population of Southwest Finland	474 323	475 632	477 677	478 582	479 341
Nettokäyttömenot €/asukas Driftsutgifter, €/invånare Net operating costs €/resident	65,77	65,28	65,97	68,12	69,27
Nettoinvestoinnit €/asukas Nettoinvesteringa €/invånare Net investments €/resident	4,90	4,65	4,38	3,79	3,66
Nettomaksuosuudet €/asukas Nettobetalningsandelar €/invånare Net payment shares €/resident	70,67	69,94	70,36	71,91	72,93
Maksuosuuspalautus (tuhatta euroa) Återbetald betalningsandel (tusen euro) Returned share of payment (thousand euros)	532	230	166	-25	115

Suoritettut palotarkastukset 2016–2020**Utförda brandsyner 2016–2020****Fire inspections conducted 2016–2020**

Tarkastukset / Syner / Inspections	2016	2017	2018	2019	2020
A1-A6	2134	1902	1898	2080	1393
Omapalotarkastus Egenkontroll Internal monitoring	7767	7315	5905	7395	15390
Muut Övriga Other	1800	1822	1779	1178	1106
Tehtävät yhteensä Prestationer sammanlagt Assignments total	11701	11039	9582	10653	17889

Ensihoitotehtävät kiireellisyysluokittain vuosina 2016–2020

Akutvårdsuppdrag enligt brådskande natur åren 2016–2020

Emergency care tasks per priority class 2016–2020

Tehtävät kiireellisyysluokittain Uppdrag enligt brådskande natur Tasks per priority class	2016	2017	2018	2019*	2020
A-tehtävät / A-uppdrag / A priority tasks	1934	1725	1558	1829	1587
B-tehtävät / B-uppdrag / B priority tasks	10180	9581	9985	10609	10170
C-tehtävät / C-uppdrag / C priority tasks	15560	15566	16472	12438	12154
D-tehtävät / D-uppdrag / D priority tasks	13846	13308	13574	11706	12154
Tehtävät yhteensä / Sammanlagt / Tasks total	41520	40180	41589	36582	36065

* Vuonna 2019 tapahtuneiden muutosten (mm. Erica-hätäkeskusjärjestelmä, VSSHP Ensihoidon tilannekeskus, kiireettömien siirtokuljetusten loppuminen) johdosta tilastointia on muutettu 2019 alkaen.

Palokuolemat vuosina 2016–2020

Branddödsfall 2016–2020

Deaths in fires 2016–2020

Palokuolemat / Branddödsfall / Deaths in fires	2016	2017	2018	2019*	2020
Varsinais-Suomi / Egentliga Finland / Southwest Finland	11	7	4	6	7
Koko maa / I hela landet / Finland total	82	61	51	49	44

Merkittävimmät syttymissyyt vuosina 2016–2020**De vanligaste brandorsakerna 2016–2020****Most common causes of fire 2016–2020**

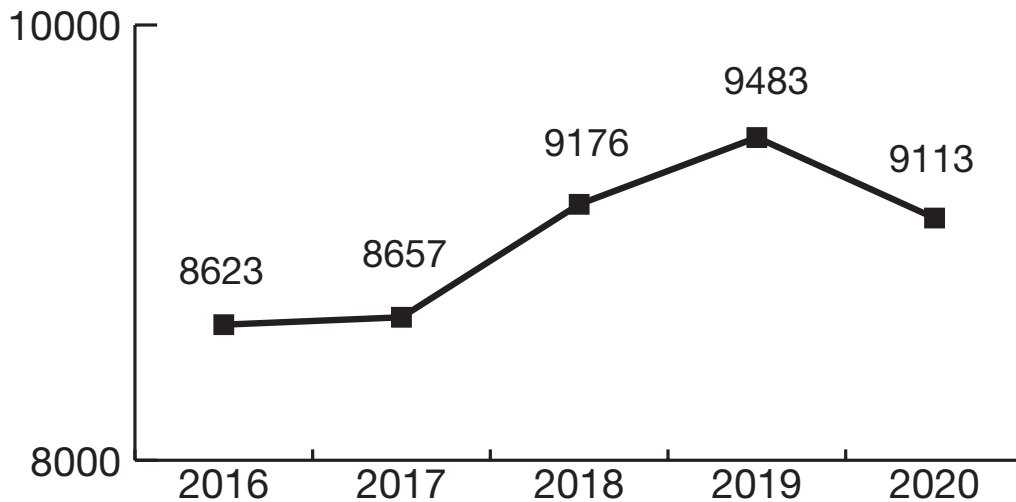
Syttymissy / Brandorsak / Cause of fire	2016	2017	2018	2019	2020
Tahallaan sytytetty palo / Avsiktligt anlagd brand / Deliberately started fire	97	127	106	105	99
Koneen tai laitteen vika, häiriö tai huollon laiminlyönti / Fel eller störning i apparat eller anordning eller servicen försummad / Fault, malfunction or neglected maintenance of a machine or device	121	120	178	127	146
Nuotio tai grilli / Brasa, grill / Fire, grill	63	67	59	54	47
Roskien poltto / Skräpbränning / Burning of refuse	90	79	87	86	89
Savuke tai muu tupakka-aine/ Cigarett eller annan tobaksprodukt / Cigarette or other tobacco product	62	74	90	71	56
Salama / Blixt / Lightning	17	8	52	23	45
Valvottoman ruoanvalmistus / Obevakad mat-tillredning / Unsupervised cooking	69	67	62	59	67
Sähkölaitteen tai -asennuksen vika, häiriö tai huollon laiminlyönti / Fel eller störning i elapparat eller installation eller servicen försummad / Fault, malfunction or neglected maintenance of an electronic device or installment	121	95	121	101	104

Pelastustoimen tehtävämäärät 2016–2020

Räddningsverkets uppdragsmängder åren 2016–2020

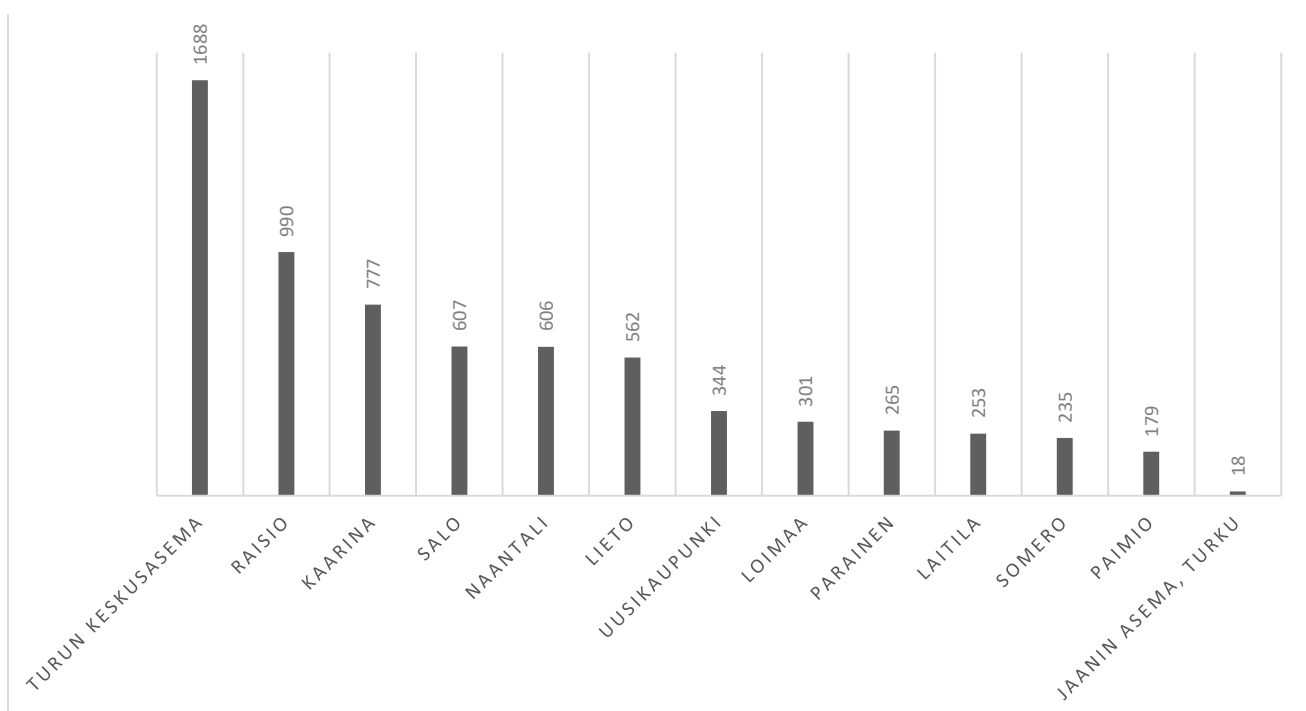
Emergency services tasks 2016–2020

Pelastustoimen tehtävämäärät vakinaisilla pelastusyksiköillä ja päiväpaloasemilla 2020

Räddningsväsendets uppdragsmängder vid ordinarie brandstationer och dagsbrandstationer 2020

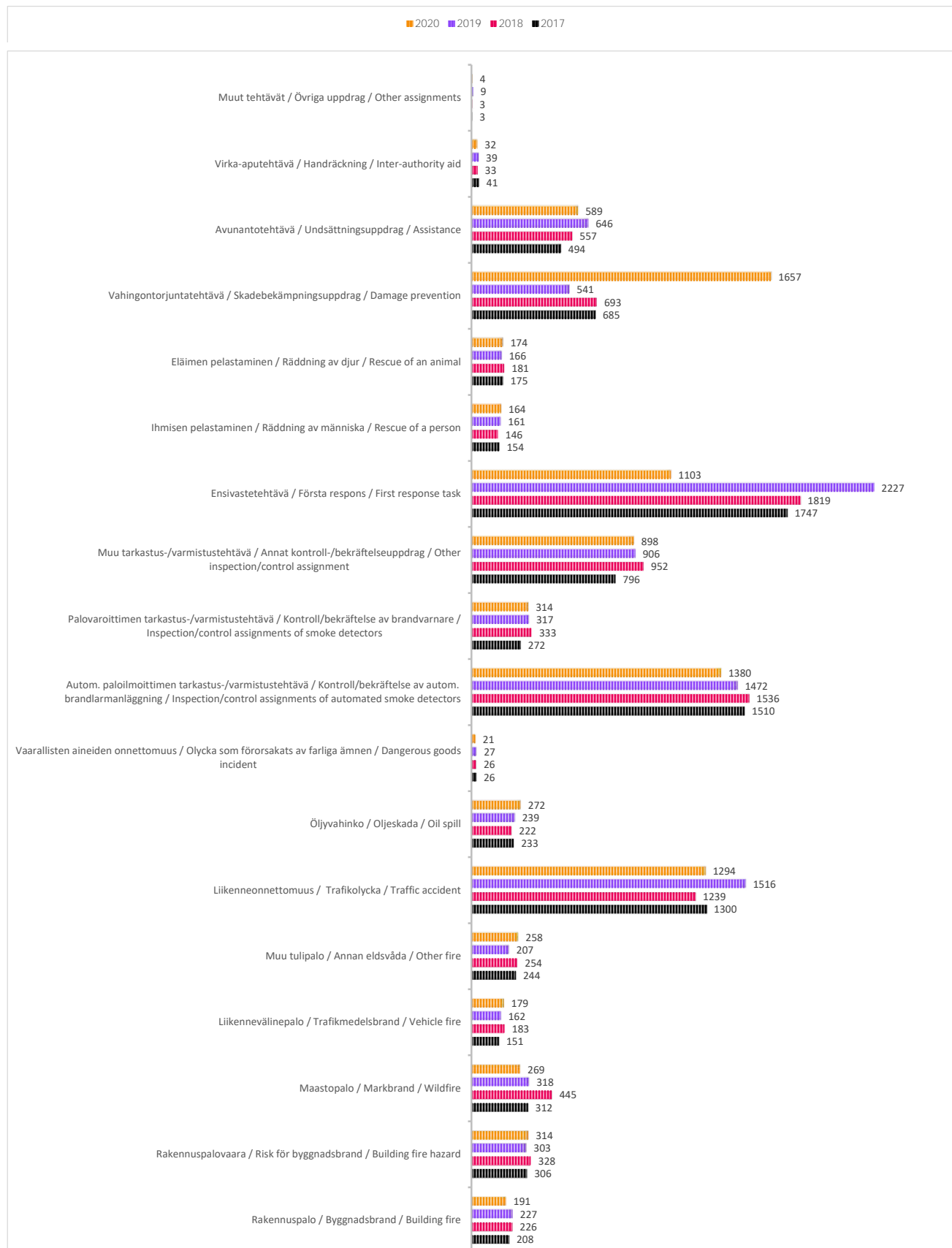
Emergency services tasks for permanent rescue units and day-time fire stations 2020

Pelastustoimen tehtävämäärät onnettomuustyypeittäin 2017-2020

Räddningsväsendets uppdragsmängder enligt olyckstyp 2017-2020

Emergency services tasks per accident type 2017-2020

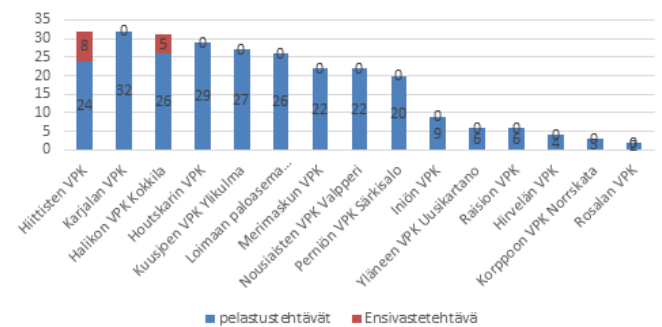
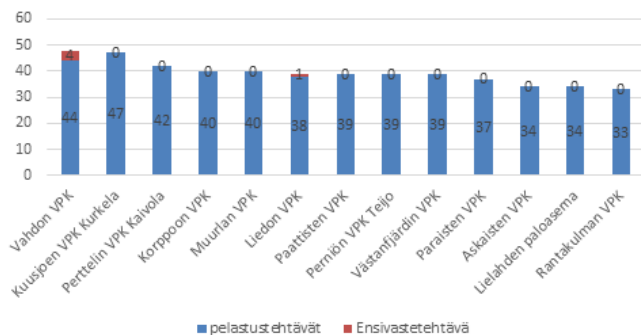
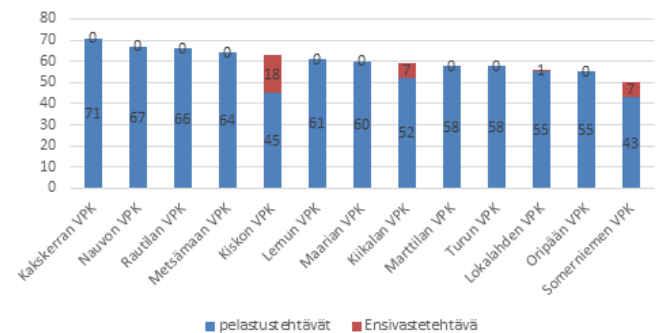
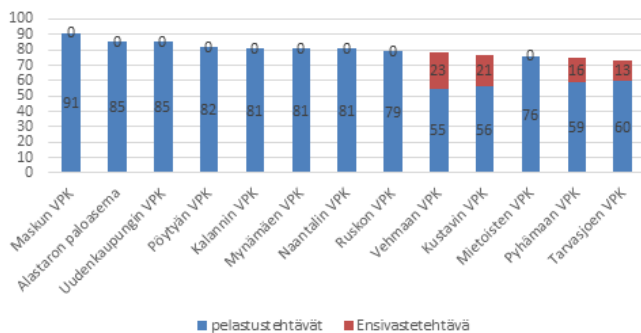
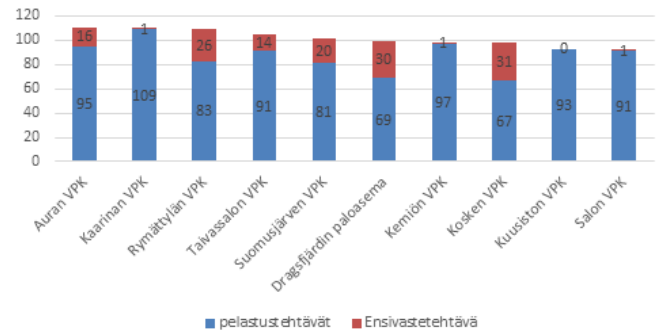
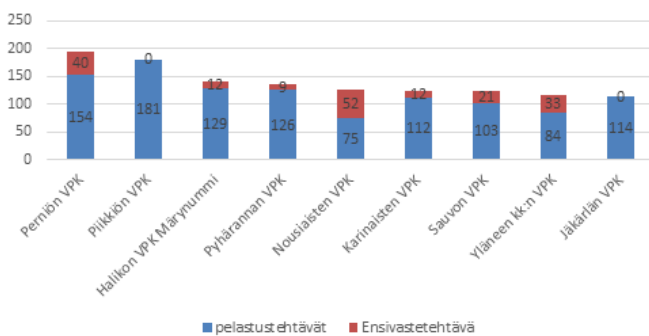
Tilastotietoa • Statistik • Statistics

Onnettomuustyyppi (ensisijainen) Olyckstyp / Accident type	2017	2018	2019	2020
Rakennuspallo / Byggnadsbrand / Building fire	208	226	227	191
Rakennuspalovaara / Risk för byggnadsbrand / Building fire hazard	306	328	303	314
Maastopalo / Markbrand / Wildfire	312	445	318	269
Liikennevälinepalo / Trafikmedelsbrand / Vehicle fire	151	183	162	179
Muu tulipalo / Annan eldsvåda / Other fire	244	254	207	258
Liikenneonnettomuus / Trafikolycka / Traffic accident	1300	1239	1516	1294
Öljyvahinko / Oljeskada / Oil spill	233	222	239	272
Vaarallisten aineiden onnettomuus / Olycka som förorsakats av farliga ämnen / Dangerous goods incident	26	26	27	21
Autom. paloilmottimen tarkastus-/varmistustehtävä / Kontroll/bekräftelse av autom. brandlarmanläggning / Inspection/control assignments of automated smoke de- tectors	1510	1536	1472	1380
Palovaroittimen tarkastus-/varmistustehtävä / Kontroll/bekräftelse av brandvarnare / Inspection/control assignments of smoke detectors	272	333	317	314
Muu tarkastus-/varmistustehtävä / Annat kontroll-/bekräftelseuppdrag / Other inspection/control assignment	796	952	906	898
Ensivastetehtävä / Första respons / First response task	1747	1819	2227	1103
Ihmisen pelastaminen / Räddning av människa / Rescue of a person	154	146	161	164
Eläimen pelastaminen / Räddning av djur / Rescue of an animal	175	181	166	174
Vahingontorjuntatehtävä / Skadebekämpningsuppdrag / Damage prevention	685	693	541	1657
Avunantotehtävä / Undsättningsuppdrag / Assistance	494	557	646	589
Virka-aputehtävä / Handräckning / Inter-authority aid	41	33	39	32
Muut tehtävät / Övriga uppdrag / Other task	3	3	9	4
Yhteensä / Total	8657	9176	9483	9113

Sopimuspalokuntien ja toimenpidepalkkaisten paloasemien tehtävämäärät 2020

Uppdragsmängder för avtalsbrandkårerna och de uppdragsavlönade brandkårerna 2020

Tasks for contract fire brigades and part-time fire brigades 2020

RAJAVARTIOLAITOS

ammattitaitoisesti – nopeasti – tasapuolisesti
yrkesskickligt – snabbt – jämligt
professionally – rapidly – equally

Varsinais-Suomen Pelastuslaitos **Egentliga Finlands Räddningsverk**

Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Egentliga Finlands räddningsverk
Southwest Finland Emergency Services

Eerikinkatu 35 / Eriksgatan 35
20100 Turku / Åbo
p. / tfn / tel. + 358 2 263 3111

etunimi.sukunimi@turku.fi / fornamn.efternamn@turku.fi / firstname.lastname@turku.fi

www.vspelastus.fi

Seuraa meitä – Följ oss – Follow us
@vspelastus

Muista myös polttavat puheenaiheet Kuumaa kamaa -blogissa